

31/4/23

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ మే నెల 3 వ తేది బుధవారము

No. 27.

సంపుటము ౯

దుండుభినామ సేవ త్వరము, వైశాఖ మాస శుద్ధ షష్ఠి ౬.

సంచిక ౨౭

హిందూ దేశచరిత్రము

(1)

రెండవ భాగము, మూడవ భాగము

ఇవి రెండును

విజయనగరము మహారాజా కాలేజి ప్రాధాన రగు ఎమ్. వెంకటరంగయ్య ఎమ్. ఏ., గారిచే

వ్రాయబడినవి.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు.

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras.

ఇది ఒక కొత్త పుస్తకముగా ప్రచురించబడినది.

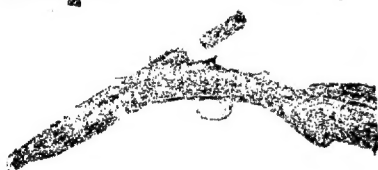
కావ్యాధిభాగమును నివారించు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విద్యార్థులకు యు

కేంద్రము

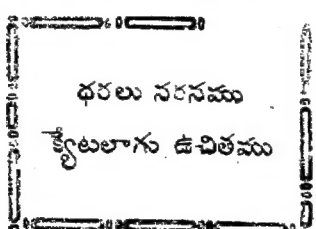
(808P)

మృత్యువు

[ప్రాచీనము ౧౮౬౩ సం

౧౮ వేలము.

ఈ పుస్తకము, తీర్చి, ౪౫ సం॥ ప్రచురించబడినది.

విద్యార్థులు, శిష్యులు, విద్యార్థులకు గాన గానము.

మదరాసు, పెన్సిలు, ప్యాన్, వాషింగ్టన్, మదరాసు.

పెన్సిలు!

మన దేశములో చేసిన పెన్సిలు!!

పెట్టుబడి, సామానులు, పనివేతలు సమస్తము మనదేశములోనివే.

“దేశములోని ప్రజలు బ్రతికే సుఖించవలెనంటే దేశములో చేసిన వస్తువులు కొనండి”

మా కాపీ పెన్సిలు దేనికిని తీసిపోదు. (3462)

ఒకరూపాయి పంపిన అన్నిరకములు గల నమూనాకట్ట పంపబడును.

ఏజెంట్లు:- పి. యస్. శర్మ కంపెనీ, బెంగళు. (నెల్లూరు, గుంటూరు, కృష్ణాగోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజామ జిల్లాలకు) వ్యాపారధర్మము వ్రాయండి. మదరాసు పెన్సిలు ప్యాన్, వాషింగ్టన్, మదరాసు.

ప్రచురించిన ఈ ఉష్ణ కాలమునందు దేహమునన్ను ముఖ్యముగ మెదడునన్ను చల్లగపెట్టుటకు

భృంగామలక తైలము

అనే స్నానము

చాల

ప్రసిద్ధి జెందినది.

కండ్లవంటి, హస్తపాదములదాహము, శరీరతాపము ఇవి ఈ తైలోపయోగమునకు వెంటనే నివృత్తి యగును. మెదడుకు చాల చలనమున్నును. చర్మము వృధువుగాను, చల్లదిగాను, ఆరోగ్యముగాను అగుచున్నది. వెంట్రుకలు ఆకాలములో వెలుపగుట, పూడిపోవుట వీనిని నివృత్తింపను. సూర్యాగస్తము మొదలయిన తలనొప్పులు, తలచుట్టుట మొదలైన వికారములున్న నివారణ పురుగును. అనేక ఆయుర్వేద - ఆంగల వైద్యశ్రేణులవల్ల ఈ తైలము క్షామింపబడి యున్నది. దీప్తోమా బొందిన ఆయుర్వేద నికేతనున్న యస్. కే. పి. డి. ఆయుర్వేదాపస్త్రయందు ప్రధాన డాక్టరున్న వైద్యకలానిధి సుపాదకులుగాను నందు (8497)

ఆయుర్వేద భాషచూ పండిత యం. దుర్రెస్వామి ఆయ్యంగార్, ఏ. కే. ఏ. సి. వారిచేత ఈ తైలము తయారుచేయబడినది ఖరీద సీసా 1-కి రూ॥ 1-4-0. తపాలాఖర్చు మొదలైనవి ప్రత్యేకము. ఆర్యబోషధశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ్యుడి హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లపేజీ తమాషాలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టింపుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గాగ్గంటి యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. 2118-688) పి. ఆర్. ౭ వార్తనంపాయడ, బెంగళు, గుంటూరు జిల్లా.

తొట్టిస్నానము చేయుతొట్టు

మృత్యు (మహిమ) వైద్యశాస్త్రజ్ఞులయిన పి. యస్. రావుగారివల్ల కనిపెట్ట బడినదని తేటచెక్కతో చేయబడి స్నానమునకు మిక్కిలి సుఖము గాయించును. 80 గాలనులీరు పట్టును. కలయువారు ఆర్థిక తోరు 1-0-0 అద్వాక్కు పంపునూ పోస్టాఫీసు రయలుప్రేమను వివరముగా వ్రాయవలెను. తొట్టి 1 కి ఖరీద రు 5-0-0 లు మాత్రమే వి. పి రయలు ఖర్చులవేరే (8486) స్వదేశి స్టోర్సు, 82 చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(8198) 27, చీవాటాడకోడ్డు, మదరాసు.

BOON TO STUDENTS!!

SOVEREIGN

SPERMATORRHOEPILLS

MAGICALLY STOPS EMISSIONS. ORDER FOR BOTTLES FOR COMPLETE CURE.

BY DR. RAMACHANDRAN, MARKET TANK COGNADA

(8081) “కత్తికట్టలు”

వైద్యకత్తికట్టలు ౫౭౫౦ పొడుగు ౫౭౫౦ సాగవైది
1-కి రూ॥ 4-8-0

దానము కొనుగోరికి ౭౫౭౫౦ పొడవును. పోస్టేజిఖర్చులవేరే
మాయామయి పొడవును. ౭౫౭౫౦ పొడవును అద్వాక్కు
పంపవలెను. పి. వెంకటేశ్వర్ అండ్ కో
కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్సు etc
వైద్యపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగూట్ అడ్రెసు: “ఇండిస్ట్రీస్” వైద్యపురం.

ఖ్యాతి చెందిన ఆంధ్ర ప్రముఖులచే పోషించబడుచున్నది.
ది ఏషియన్ కమర్షియల్ అస్సూరన్స్ కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

ఏషియన్ అను యీ భీమా కంపెనీ పాలిసిదారులకు మితిలేని లాభములను, సౌకర్యములను యిచ్చుచున్నది.
ఏషియన్ స్పెషల్ ఎన్ డౌ మెంటు పాలిసి రెండువిధముల ఆధారముల కలుగజేయుచున్నది.
మొదటిసారి మీ ముగిలినమునందును, మరియుక సారి మీ అనంతరము మీ కుటుంబములకు ఎన్ డౌ మెంటు (ఆధార ద్రవ్యము) యివ్వబడును. భీమా చేయించుకొనగోరువారు ముందుగా ఏషియన్ కంపెనీ వారి నిబంధనల మున్నగు విషయములను సాకల్యముగా చదివి తరువాత తమ కిష్ట మున్నచోట భీమా చేయించుకొన గోరవలెను ఇతర వివరములను ఈ ది గుర విలాసమునకు వ్రాసిన పొందగలరు.

జి. ఏ. ఎన్. రావు. బి. (Com) } జె. కె. రాజారావు పంతులు,
సీఫ్ ఆఫ్ నై జింగు ఇన్ స్పెక్టరు, } కార్యదర్శి, మద్రాసు. (బ్రాంచి,
మద్రాసు నూనూరుపేట పోస్టు, } పోస్టు గుంటూరు.

బంగారోదేశమునందు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, నమ్మకమైనదియు, నయమైనదియు నైన
ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలనలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

డైరెక్టరులు:— జడ్డీ, నవ్ జడ్డీ, నవ్ జడ్డీ, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.

హెడ్ ఆఫీసు:— 8, 8/1 ఆస్టోరియన్ వీధి, డక్కా.

బ్రాంచీలు:— కేకతె 213 వా బజారు వీధి, 155-1 అప్పరు చిట్టూరోడ్డు (హోవబజారు) హరిజన్ రోడ్డు (బారాబజారు) భవానిపూరు 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైమేనేసింగు, జాలోపాయిగురి, డార్జిలింగు, కాకి, ముక్ ఫర్ పూరు, ఖుల్నా, మద్రాసు.

కవిరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దిగువ లెలుపబడిన పుస్తకములు ఇవాముగా పంపబడును.

- (1) గృహవైద్యము (తెంగాలీ) (2) కామకామము (3) పరిశుభ్రత లేనివిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు (నాగరి) (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు తెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము వార్జించు విధము. (డౌమెంట్ యొగము యినాం) మకరధ్వజ తులము 1-కి ధర రూ 4; (8) ఇంద్రకులాంతక (జ్వరమాత్రలు) బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; శరవాద్యసమ బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; వ్యవసాసన సేరు 1-కి రూ 4.

ఇ స న థ లె
మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరవృద్ధుడు కలిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను కానియ్యక ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయం కాలములందు పూటకు ఒకమోతాదుచొప్పున తీసుకొనవలెను.

అ ట్టా

తిమ్మరువాయపు, యూడికాసిడ్ మూత్రకృచ్ఛ్యరోగము మున్నగువాటికి తగిన దివ్యౌషధ మిది యొక్కటియే. నమ్మకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్స్ గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, ఫోర్టు - బొంబాయి.
Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజంట్లు.

ఓ పో మో గా ని
మీరు బహుశః బోయి కచ్చినతరువాత చాలా కాలముగాను సమయానా నైనా పెండ్లిండ్లు విందులు రాములలో నైనా ఈ ఆత్మరస యొకయోగించి మంచి గోవాపువ్వుముల వాడనను యిచ్చి మనముకు నుముఖునకు కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా ట్రైలు
కేవలకామలో ఉపయోగించుటా కచ్చిన శీతలమలకు చూచుటా సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతిమటుంబములోన ఆవశ్యకము. ఎల్లచోట్లను విక్రయించబడును. ఓటోమోపాసి ధర బుడ్డి 1-కిరూ 2, 1, 0-12-0, 0-8. గోనియా ట్రైలుధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0
Shyam & Co, 6, Hander st, Madras. యింకా కంపెనీ, రిలందరు వీధి మదరాసు

ప్రోటెలిన్
దంత వ్యాధి సంహారక

సకలరోగములను పోగొట్టు నొక కటువౌషధము.
ఈ వౌషధము 5 బొట్లు 2 బొట్లు నీళ్ళలో కలిపి దినము రెండుపూటల పుక్కిలించిన పంటినోప్పి, పండ్లు జిలుపరించుట, పంటినుండి రక్తము, చీము ప్రవించుట, దుర్వాసన, పండ్లు ఆడుట, పీటిరి పోగొట్టి, పండ్లును గట్టిపరచును నోటిని సువాసనతో నుండును. పండ్లకు శుభ్రముగ నుండును. బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0.

సుఖిన్ జాన్ (నూతనోత్పత్తి)

గాయములకు, కీళ్ళపట్టుకు, నోవ్వులకు 5 ముగ్గునోవ్వులకు, కార్లుచేతుల పట్టుకు, మెడనోప్పి, కంఠనోప్పి చర్మముమీద మంటలకు, దగ్గులకు, శీతలము, జలదోషము, కషాయములకు, నడుమునోప్పి, కత్తిగాములకు దోచు కాటుకు, ఇతర విష కాటుకలకు, ఇతర అన్ని నోవ్వులకు వైపుత, టైలము మొదలగునవి పూత పూయు సకల నోవ్వులకు ఉపయోగించును. బుడ్డి 1-కి రూ 0-8-0.
మదరాసు కెమికలు ఇండస్ట్రీసు (లిమిటెడ్) పోస్టు బాక్సు నెం. 1208, మదరాసు.

గ్రంథాల యోద్యమము

శ్రీయుత తూర్తిగిరి లక్ష్మీవేంకటరమణగారు ఏప్రియలు 1 తేదీగల యాంధ్రప్రతికలో "బ్రమరించిన "ఆంధ్రధర్మగ్రంథాల యోద్యమము— ఒక సందేశము" నను ప్రశ్న విషయమున నే నీ క్రింది ప్రత్యుత్తరమును వ్రాయుచున్నాను.

రాజకీయాదివిషయములవలె నొక కాలమున బుట్టి యొక కొంత కాలము విజృంభించి మఱియొక కాలమున నశించునది గాక గ్రంథాలయవిషయములు సర్వకాలసర్వావస్థలయందును ప్రజాసామాన్యమునందు వ్యాప్తము గలిగి గృహిణి నుండవలసినవై యున్నవి. తక్కిన యుద్యమములకు వలె గ్రంథాల యోద్యమమునకు జరిపతులవలసి మార్పులు కలుగ నేరవు. ఏకాల మందైనను గ్రంథాలయములు చేయవలసినవి యొకవిధమే గాని వేరుగాదు. ఏ యుద్యమమునకు సంబంధించిన గ్రంథాలైనను సంపాదించి భవనమున భద్రపఱచుటయు వానిని ప్రజలచే తెలిపించుటయు భాండాగారముల విధి విధాన నాయాయత్వముల వృద్ధాదులతో భాండాగారముల కెంతమాత్రమును సంబంధము లేదు వానియొద్దేకములు ఫలించునట్లుగాని నశించునట్లుగాని భాండాగారములు పనిసేయవు. ఈ విషయమునట్లు యుద్యమముల యంశములను వెల్లడిపఱచుట మాత్రమే గ్రంథాలయముల కర్తవ్యము.

గాంధీమహాత్ముని యొక్క గాని తిలకవారాజయొక్క గాని జీవితచారిత్రమును వారి కార్యవిధానములను దెలుపు గ్రంథములను భాండాగారములు సంపాదించ వచ్చును. వానిని తమ సామాజికలక్ష్య పరిపాలనవచ్చును. కాని వారిభావములు సఫలము లగునటుల భాండాగారము రాజకీయవాతావరణము నందు బ్రవేశించి పరిశీలించాలవు. దొరకనమువారియెడల గాని సహాయనిరాకరణావలంబకుల యెడలగాని వఱియే యితర సంఘము నెడలగాని ప్రత్యేకమును విరోధభావముగాని స్నేహభావముగాని వహించి భాండాగారము లెన్నటికి పనిచేయవు. కావుననే బహువిధులగు ప్రజలందఱును నే సంశయమును పొందక భాండాగారోద్యమమున నేకదీక్షతో పనిసేయుటకును, నందువలన దడుద్యమము సర్వజనులందును, సర్వదేశములందును, బహుళ వ్యాప్తము గలిగియుండుటకును నరకాశము కలుగుచున్నది.

ఈ విషయమును బర్యాలోచించియే "సమస్త యుద్యమములకును సంబంధించిన గ్రంథములను గ్రంథాలయమున నేక రించుటయే యీ యుద్యమము తక్కిన యుద్యమములకు జేయగల సాహాయ్యముని" శ్రీయుత నాళము కృష్ణారావుగారును ప్రతి యుద్యమముయొక్క స్వభావస్వరూపములను నిర్ణయించి సర్వజనుల కెఱిగించు తాత్పర్యముమాత్రమే గ్రంథాలయములు పూనవలయును గాని వానివాని ఫలసిద్ధికి ప్రయత్నించుభారము వహింపఁ జూడని శ్రీయుత పులకత్తి భీమలింగముగారును వ్రాసియుండును.

కాబట్టి పరిణిధము లగుగ్రంథముల నన్నిటిని సంపాదించి భద్రపఱచుటయు వానిని వానిభావము లున్నవి యున్నట్లు శ్రోతలకు వినిపించుటయు బాకములే జదివించుటయు మాత్రమే గ్రంథాలయముల విధ్యుక్త ధ్యమముగాని రొల్లయోద్యమముల భారమును గ్రంథాలయోద్యమమే వహించి వాని యాశయములు సఫలము లగునటుల పనిసేయుట యనవలయును విశేషించి దానికి హానికరమును నని మాయభిప్రాయము. రాజసుహృద్భావము, చిం. వేంకటరమణయ్య. 29-4-1922. అ. శంకరరావు.

మాగాణి భూములు అమ్మబడును

మోపాడు ప్రాజెక్టుకింద కొండాపురము గ్రామములో 55 ఎకరములు అమ్మబడును. భూమి చాల మంచిది. నీరు సమృద్ధి. మెరకభూమి సమీపములో విశేష చౌకగా లభించును. ఇండ్లు కట్టుకొనుటకు నేలయివ్వబడును. కావలసినవారు చూడవచ్చును. ఉత్తరములను ఈ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

దరిశి చంచయ్య బి. ఎన్. సి.
అదయారు మద్రాసు.

బాడ్యే, మదరాసుకు

26 బ్రాహ్మ్య, మదరాసుకు వ్రాసేది.

26 బ్రాహ్మ్య, మదరాసుకు వ్రాసేది.

జపానులో జాధమతము

అహింస అంతరించిపోవుట

మూన్యలగు సన్యాసులే మగవలసు మాంసమును కోరుట

మహానుభావుడగు బుద్ధజేవుడు తన మతమునకు జీవ శాస్త్రమునే ప్రధానధర్మముగా నిర్ణయించెను. అసహాయాద్య మమునకు జాధ్యై రాహిత్య మెట్లు ప్రధానమో జాధమతము నకు అహింస ప్రధానధర్మముగా శ్రీ బుద్ధమూర్తి నిర్ణయించెను. అనుతమున సర్వజనులనులకునుగూడ మృత్యు మాంసభక్షణము వర్జనము. ఆ మతమునకు నీతియే ముఖ్యము. దైవచింతనను వారు త్యజించిరను కాణముననే ఆస్తికమతముల వారు జాధ్యై నాస్తికులని వారిని గర్హించిరి. అది ఎటులగును జాధ్యై చార్యుని బోధనలప్రకారము తన్మతా కులంబకులు నీతిమార్గమున తప్పక అనుసరించుచో దైవానుమా మునకు వారు పాపములగుదురనుట కెట్టి సంశయము. తేను గావుననే పలువురు తన్మతమును ప్రకటించిరి గాని కాలక్రమ మున తన్మతావలంబులు తన్నీతి నియమములను పూర్తిగా త్యజించి బాహ్యముగ మాంసాహారమును ప్రారంభించిరి. వారిలో సన్యాసులు సన్యాసముగూడ గలరు. వారు తలను గొరిగించు కొనవలెను. మాంసము తినగూడదు. వివాహము చేసుకొన గూడదు అను నియమములు కలవు. ఈ మతమునకు జపానుదేశ మున రాజావలంబము కలదు. కొంతకాలముక్రిందట జపాను లోని సన్యాసులు (పురుషులు) యీ కట్టుబాటులను తొలగించుకొనుట కొందఱు మొనరింపరి. బుద్ధజేవుడు బోధించిన వైరాగ్యముబూడిదె కలియుటచే వారి కాసన్యాసముదంపింపణ సాధనములలో నొక్కటిగా పరిణమించినది గాన పాశ్చాత్యుల లో ప్రాప్తయెట్లు మతగురువులవలెనే జపాను జాధ్యై సన్యాసులు గూడ సంసార పౌఖ్యము ననుభవింపగోరిరి. అందులకు ప్రభుత్వ మువారుగూడ అనుమతించిరి. వారికి ఆన్ని నిష్పంధములను తొలగినది. వారు వివాహము చేసుకొని వాంఛిత్య సుఖము ననుభవించుచున్నారు. మ చ్య మాంసాదులను స్వేచ్ఛ గా భుజించుచున్నారు. తల గొరిగించుకొనుట యొక్కటియైత్రమే మిగిలినది. ఇది సాధారణముగా నాదేశీయుల కందరికిని (పురుషులకు) పద్ధత్యులుగలచే నందుకను సన్యాసులకు ప్రత్యేకముగు నిబ్బంది ఏమియును లేదు. సన్యాసుల బాధ తీరితిగా తీరినవి గాని సన్యాసము (స్త్రీలు) బాధలు మాత్రము తీరలేదు.

“ఉవిదల కల్లన్ కోప్పేసన”

అన్నట్లు స్త్రీలకు సహజాలంకారములగు శిశోజములను గొరిగించుకొనుట వారికి చాల కష్టముగనున్నది. “మేమును మానవులమే. మాకును భోజనార్హకము. పురుషులకు వియ సదు పాయము చేసితిరి గాని మాగతిని విచారించుటలేదు. మేము తలలు గొరిగించుకొన నక్కరలేదనియు మాంసాదుల భుజింప వచ్చుననియు వివాహము చేసుకొనవచ్చుననియు అనుమతి నిచ్చువలె”నని వారు ఒక సంవత్సరము క్రిందట ఆందోళనము చేసిరి గాని అపుడు వారి ఆందోళనము నడచిపోలేక. ఇప్పుడు మరల వారు వెద్దయెత్తున ఆందోళనమును ప్రారంభించుచున్నారు. జపానుదేశమునందలి పరిశుద్ధ భూమికికి చేరిన సన్యాసి నుల మహాసభ నేర్పాటుచేయుచున్నారు. “సన్యాసమున స్త్రీక రించినవారు పురుషులైనను స్త్రీలైనను వారికి నిబంధన లొక్క రితినే యుండవలెను. స్వాతంత్ర్యములుగూడ నొక్కరితినే యుండవలెను. జపానులో సన్యాసులు (పురుషులు) పెండ్లి చేసుకొనవచ్చును. మాంసభక్షణము చేయవచ్చును. సన్యాసిను లకు (స్త్రీలకు) వివాహమును మాంసభక్షణమును గూడ నిషేధింపబడెను. అదిగాక అంత్యక్రియలలో సన్యాసులవలె సన్యా సినులుగూడ పోహిత్యము వహింప వీలులేదు. దేవాలయము లలో ప్రార్థనలు జరుగునపుడు సన్యాసులవలె సన్యాసినులు గూడ ఆలయ మధ్యభాగమున కూర్చుండగూడదు ఇదిశకల మన్యాసము. సన్యాసినులుగాని స్త్రీలు వివాహము చేసుకొన వచ్చును. సన్యాసులు (పురుషులు) వివాహము చేసుకొనవచ్చు ను గాన మాకు (సన్యాసినులు) గూడ నా సౌకర్యముల కొరక వలెనని నా ఆందోళనము ప్రారంభించిరి. డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు పత్రికయందు ప్రకటింపబడెను.” మరొకరల మహత్తమ బోధనలు కాలక్రమమున నీతి నే నీచ తమముగ పరిశ్రమింపబడును. నియ మాచరణము నీట గలసిపోయి బాహ్యవేషముమాత్రమే ప్రస్తు తముగ మిగులును. ఏమతమును చూచిన నూటికి 90 వంతు లీ తీతియే గోచరించుచున్నది.

రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

15-2-22 మొదలు 30-4-22 ఆఖరుకు వసూలయిన

తలకు స్వరాజ్యనిధి

గాంధీమునుపు 1-1-21, మా. రంగారావులుగారు వక్తరా 1-0-0, నా. వంశీంహారావుగారి వక్తరా 1-0-0, ఉ. కృష్ణవంధంగారు 1-0-0, అయ్యల సోమయాజుల రాజే శ్వరారావుగారు 10-0-0, అభిమాని 2-0-0, కో. పి. రామన్న గారు 4-0-0, వంకా నూర్యనారాయణగారు 2-0-0, చే. లచ్చయ్యగారు 1-0-0, అభిమాని 1-0-0, ఇంకొక అభి మాని 1-0-0, మరయ్యు: అభిమాని 1-0-0 వె. కుందరకెరారావు (వాద్దానము 30 గూపాయలు) మింజుమలె 15-0-0, పా. కనక రాజుగారు 5-0-0, డాక్టరు దుర్గప్రసాదరావుగారు 10-0-0, తేలె శ్రీరామమూర్తి ౫20, అయ్యల పాణిరావుగారు 5, పత్రి రామచంద్రరావుగారు 5, చా. నూర్యనారాయణగారు 30, లిం. కు బ్రహ్మణ్యంగారు 1, మా. జగన్నాథంగారు 1, అంగరకేషగిరిరా వు5, అభిమాని 100, డెం. మీనాక్షమ్యగారు 10, నా. కుందరకెర గారు 2, ఆ. లక్ష్మయ్య 2, ఆ. పరబ్రహ్మం 5, నా. జగన్నాథంగారు 5, దా. రామమోహనరావుగారు (వాద్దానము ౫ 20) మింజుమలె 10-0-0, ఆ. చంద్రయ్యగారు వాద్దానము 18 ౫. మింజుమలె 5-0-0, డ్రో. కుందరకెరారావుగారు 2-0-0, ఆ. లక్ష్మీనారాయణ గారు 8-0-0, కే. వెం. రమణయ్యగారు 4-0-0, క. వెంకట రాజుగారు ౬-4-0, దా. నూర్యనారాయణ రాజుగారు 8-4-0, బు. సోమసుందరంగారు 10-0-0, సో. క్యామలరావుగారు 5-0-0, నా. రామమూర్తిగారు ౩-0-0, తా. బ్రహ్మకద రావుగారు 1-0-0, ఆ. లింగయ్యగారు 15-0-0, పశ్య చేనయ్య కాశ్రిగారు 2-0-0, అభిమాని 5-0-0, నమస్కరాయ 10 మా, నుబ్బరామయ్యగారు 5, అభిమాని 12, ఆ. పాపారావు గారు 15, అభిమాని 10, అభిమాని 5, ని. వెం. రామయ్యగారు 1, డెం. వెంకటరత్నంగారు 1, ము. నూర్యనారాయణగారింటి బాపకు వసూలు 20, కట్టా వెంకన్న గారు (ము య పు) 1-0-0, ఉ. నా. పాల రావు గారు ౫ 1, అభిమాని 1-0-0 కం. కేషగిరయ్యగారు 1-0-0, అభిమాని 1-4-0, ఇంకొక అభి మాని 1-0-0, నా. వంశీంహారావుగారు 1-0-0, అభిమాని 1-0-0, యన్. కామేశ్వరరావుగారు 5-0-0, అభిమాని 1-0-0, య. నుబ్బారావుగారు 1-0-0, బు. నా. ప్రకాశరావుగారు 2-0-0, ఖ. సీ. రామయ్యగారు 1-0-0, చా. వెంకటరామన్న గారు 1-0-0, కో. కొండలరావు 1-0-0, క. నూర్యప్రకాశ రావుగారు 20-0-0, చిల్లరవనూళ్లు 2-15-౬. మొత్తము. రు. 497-18-0.

మామిడి లక్ష్మీపతి, కార్యదర్శి.

భిన్నాంత స్వరాజ్యము

వాకికము లాలుగారు వ్యవసాయమునందును, పరిశ్రమ లందును అభివృద్ధిజాతులకు కొన్ని శూచనముల నారయుచుంటి మని చెప్పిరి. ఆవిధానమున ప్రకటించినతరువాత చచ్చుచుటకు వ్యవధియుంచునని తలంచెదము. నిరాకరణావలంబులు తమ కోర్కెలను సగభాగమునకు దిండుచుచున్నందున, వారు కోరుదాని లో సద్భిక్షాగము నిర్మింపనియు ఆతడు చెప్పియుండెను. ఆతని భావమేమో మాకు సరిగా తెలియకున్నది. వారికివను లాగా గారి యపన్యాసములు జ్యోగ్యమువలె కన్పించుచుండును. నిరాకరణావలంబులు స్వరాజ్యమును గోరుచున్నారు. నిరా కరణావలంబులే యననీల, భారతీయు తెల్లరును స్వరాజ్యము గోరుచున్నారు. స్వరాజ్యకోర్కెలను సర్వభాగమునకు నిరాకరణావలంబులు దిండుటయేమో, అందులో నూటి కడదపాళ్లు ప్రభుత్వమువారు ప్రసాదించుటయేమో, మాకు బోధపడుట లేదు. స్వరాజ్యమును ఛిన్నాంశములుగ చేయుటకు లేదు. స్వ రాజ్యము అభిన్నయేకాంశము. భిన్నాంశముల నివారణ చవి జూచి వాని నిస్సారతను కనుగొంటిమి. ద్వంద్వవిధాన మును ప్రతిహరును ఖండించుటను మన మనుదిశమును చూచుచునే యుంటిమే. ఈ ద్వంద్వవిధానమును అర్థస్వరాజ్యమని మురియుచుండురు. ప్రస్తుతము మనకు అర్థస్వరాజ్యముకన్న యధికముగ నే నున్నదని సంతోషపడవచ్చును. మనకు కార్య నిర్వాహకసభ్యు డొకడను, మరొకరు లిరువురును నున్నారు. ఒక మంత్రిని గూర్చి యేయధికారి కైనను తెప్పకొనినయెడల, అదియే స్వరాజ్యమందురు. కారాగారములు భౌతికకార్యనిర్వాహకసభ్యుని యధీనమున నున్నవి. కాని రాజకీయ నిర్బంధముకే గతి పట్టుచుండునో, అందరకును తెలిసియే యున్నది. పరి స్థితులు ఇట్లుండ, వారికివను లాగాగారి అర్థస్వరాజ్య మన్న నేమో విచ్చి చెప్పిన బాగుగ నుండును — త్రైబూయ

ముల్లీనత్యాగములు

ప్రభుత్వమువారి పట్టుదల

తాతా కంపెనీవారి నభ్యంతరపెట్టుగూడ దనియు, తమ సత్యాగ్రహమును కొనసాగింపగూడ దనియు పూనాజిల్లా అడి వనలో మేజిస్ట్రేటు 144 నెక్కును క్రింద మామలాలకొనగిన యుత్త రపు సత్యాగ్రహాల మనోనిశ్చయమును బరిశీలించుచున్నది. మావ లాలును, వారి నాయకులును సమావేశమై మేజిస్ట్రేటు ఉత్తర వును కొంతముగను నెమ్మదిగను ఉల్లంఘించి తమ సహజస్వత్వ ములను కంపెనీ అరిగిట్ట కుండులాగున సత్యాగ్రహమును కొనసా గింపవలెనని నిశ్చయించుకొనిరి. తమమనోభీష్టమునకు నిర్బంధముగ తమ యింద్లను, స్థలమును ఆక్రమించుకొనుటకు ఇతరులకు నా క్కులేదనియు, సహజస్వత్వముల నడికట్టుట ఆక్రమచర్యము వారు తలంచుచున్నారు. ఈ యాగ్రహమును, మనోవేదనను రుజువుచేయుటకు ముల్లీ పేటకు సత్యాగ్రహనాయకులు, నలుఁ ట్టి యరులు వ దలకొలిది రేపు మావలాల, వెడల నిశ్చయించు కొనిరి. రేబరారువద్ద మైవాసమునందు నిన్న యొక సభ జరిగెను. ఈ ధ్యసంబంధమునందు చేపకలెనని ప్రజలు బుద్ధింపబడిరి. తాతాకంపెనీకి ప్రభుత్వసహాయ భరిమితముగ నున్నది. సత్యా గ్రహోద్యమము నెటులనైనను పశుబలుచే నోడింపవలెనని యుద్ధమింపబడినది. అనాదీనుండి తమ యధీనమున నుండిన భూముల నుంచుకొను విషయమై ప్రభుత్వమువారు తమయం దన నుంచురని నిందానతో నుండిన మావలాలను ఆవలకు త్రోసి తుచ్చి ప్రభుత్వమువారి శూచనాకారపూరితు లగు తాతా కంపెనీ కంపెనీకి ఏలసహాయపడ నెంచికో మాకు గ్రాహ్యము గాలేదు. ప్రభుత్వమువారిపూర్వము నిర్ణయమైనందున, దిక్కులేనివారికి జని ప్రభుగు నాయకధనుగు సత్యాగ్రహమే మామలాలకుకరణ్య మగు చున్నది. సత్యాగ్రహము పూజ్యుల యాత్మావ్యవహితో గూడిన దనుట నిక్కము; కాని దీన కాంధపునిశ్చప్తిని యాక్షింపుట కింతకన్న యద్భుతతరసాధన మింకొకటి యుండదు. ఇప్పటి కైనను వెనకముందు అలోచించి ప్రభుత్వమువారు తమ పట్టిన పట్టును వదలకా? విద్యుచ్ఛక్తి ప్రచారము బాగుగనుండు ననియు, దేశమున కపారమగు లాభము గలుగుననియు ప్రభుత్వమువారి యూహాగ నుండవచ్చును. కాని ముల్లీ సత్యాగ్రహోద్యమము వంటి యుద్ధమముల నెడల ప్రభుత్వము వాకిధోరణి యీ విధ ముగ నే యుండదగునా? ప్రపంచము భౌతిక కాంక్షలనుండి వీడ్చొని శ్రమముగ శాధారణ్యిక వాతావరణమున జీవయంతె నని ప్రజలు నమ్మ మొనరిదిరి. యద్ధము భౌతిక క్రయత్నముల నిష్ఫలమౌటకర్తవ్యమును చాతెనని ప్రజలనుకొనుచుండిరి. కాని యాప్రయత్నములు మ:ప్రభుత్వమువారికి తడవవు. దేశమున ముందుకు నడిపించునట్టియు, శోపములలో గూడిన నిరంకుశ ప్రభుత్వమునకు సలహా నొసగునట్టియు గొప్పయుద్ధము రేపు ముల్లీ పేటలో ప్రారంభించును—మనరాలూ ఏప్రెలు30

గుడివాడతాలూకాబోర్డు ప్రాధమికో

సాధ్యాయులకు మనవి.

బోర్డువారు క్రొత్తగా కొన్ని నిబంధనలను ఏర్పరచిన విషయమును గురించి ఆలోచించుటకు యీ నెల ౩ తేది గుడి వాడలో నెంట్రిల్ క్లాసు సమావేశమగును. తతిమ్మా నెంట్రిల్ సో దగు లంపెరుతప్పక ఆనాటికి గుడివాడ దశుచేత ప్రార్థికులు, అని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీమారుతీ మోతేహాలు. బెజవాడ 4-5-22 గురువారము

చింతామణి

పరితౌనా ఒకము

శ్రీకృష్ణవిలాస సభ - కాకినాడ.

తేట్లు:—రూ. 2-0-0, 2-0-0, 1-8-0, 1-0-0, అ. 0-8-0 (40) K. సూర్యప్రకాశరావు, కార్యదర్శి.

ప్రకటన

చందాదారులు మా ఆశీసుకు ఉత్తరములు గాని మనిఆర్ధులు గాని పంపునపుడు తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక నికనుండి అట్లు తప్పక గావించవలెనని కోరు చున్నాము. ఆంధ్ర పత్రిక వ్యవస్థాపకుడు.

ఉప్పు అనేకవిధములనుపయుక్తము

బొమ్మలము - రుచికరము

“ఉప్పు పస రుచుల కెల్ల”

రుచికి సాధారణముగ ఏపదార్థమును వండినను మధుర పదార్థములకు తప్పక క్షిప్త వాని కన్నిటికిని ఉప్పు ముఖ్యమనరము.

క్షిప్తనోప్పులు - ప్రతీతిన ముదయమున పరగడుపున నొక గ్లాసు చప్పిళ్లలో కొంచెము వుప్పువేసి త్రాగినచో క్షిప్తనోప్పులు పోవును. ఇట్లు సరిగ విడువకుండ కొంతకాలము త్రాగవలెను.

గొంతునొప్పి మున్నగు వ్యాధులు - ప్రతీదినము రాత్రి నిద్రలో వున్నకలిపి అనీళ్లను పుక్కిటబట్టి కొంతసేపు నోటిలో గలగల లాడించి వుమ్మిచుచో వ్యాధియుగాత్ర క్యాఢకోక వ్యాధులు పోవును.

జీర్ణశక్తి - ఉప్పు పదార్థములను జీర్ణముచేయుటలో మంచి సహాయము చేయును.

రొమ్ములోమంట - ఉప్పును చప్పిళ్లలోకలిపి త్రాగినచో రొమ్ములో మంట నివారణముగును.

కాలుట-విషబాధ - కాలి న త్రుడును లేలుమున్నగు విషజంతువులు కుట్టినపుడును ఉప్పును తడిపి కాలినచో కుట్టి నచట దగ్గరగా పట్టువేసినచో ఆబాధ నొప్పిపోవును.

దుర్వాసన తొలగించుట - మంటలో వుప్పువేసినచో దుర్వాసనను తొలగించును.

మురికినితీయుట - ప్రాత తివాసివై వుప్పువేసినచో దానిలోనుండి మురికింతను తీసి దానికి కొత్తకొంతిని తెచ్చెను మరకలు - వెండి - ఎర్రములు - మున్నగు పాత్రలపై మరకలు పడినపుడు వానిని వుప్పు కుద్రపరచును.

సిరాదారులు - సిరాదారు పడినవెంటనే వుప్పునీళ్లు పోసినచో ఆదారుకుడ పోవును.

రంగుబట్టలు - రంగుబట్టలను తడుపునపుడు నీళ్లలో కొంచెము వుప్పువేసినచో రంగు వెలిసిపోదు.

పనికిరాని మొక్కలు - కంకరదారుల ప్రక్కను మొలుచు పనికిరాని మొక్కలమీద ఉప్పును చల్లినచో వామొక్కలు మాడిపోవును.

మోటారుబస్సు ప్రమాదము.

ప్రయాణికులకు గాయములు తగులుట

గతసోమవారము రాత్రి రెండుబస్సులుడిగిని ప్రయాణికులకు ద్రోహరకలకు బాగుగా గాయములు తగిలెను.

5558వ నెంబరుబస్సు ఎనిమిదినుండి స్టానుము లుండునది. చాట్లను వంతెన మీదుగ బాడిగార్డులైనచోనికి దిగి మైలాపూరుకు బోవనుండెను. ఆగ్గుల రస్తా యగుడు దిగుడుగ నుండెను. 4128వ నెంబరు తొందర తొందరగా నెంట్లలు స్టేషను వెంబడి బాడ్లెకు వచ్చుచుండెను. రెండు ఒకచోట కలసికొని డీగోనెను వెదకబ్బ మగుసకి ఆనేకు లచ్చట చేరిరి. గాయములు కొందరు ప్రయాణికులకు తగిలెను. మైలాపూరుకు వెళ్లుచుండిన బస్సులో ఎనిమిదిమంది యుండిరి. వారిలో ముగ్గురు స్త్రీలుగూడ యుండిరి. కొందరు ముఖముమీద కొందరు మోకాళ్లకు మోచేతులకు గాయములయ్యెను బాడ్లెకువచ్చుచుండిన బస్సులోనొక సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుండెను. అతడు తిరువల్లి కేసి డి. వి. స్టేషను సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు. ఈబస్సును తోలువారితో నెమ్మదిగ బోసి యమని సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు ప్రారంభమునుండి చెప్పియండినను రాత్రిసమయమున నెవరును నుండని చెప్పి పరగత్తియచుండెను. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు ౧౭ గాగుచుయ్యెను. ద్రోహకు చాలగా నును లయ్యెను. మోటారుబస్సు డ్రైవరులు ముక్కలు ముక్కలుగ పగిలెను. రెండవద్రోహకు గాయములు విశేషముగ తగులలేదు. రెండుబస్సులను చక్కలు చక్కలుగ విరిగెను. ఇవి మహామృదీయులవట. ప్రయాణికుల సంఖ్యను బట్టి అస్సెట్రికి తీసికొనివెళ్లి వారిగాయములను చిరి. క్లిరిజను ఇన్ స్పెక్టరు కొంతసేపట కంపెనివారిమీద కేసులు తెచ్చెనని తెలియుచున్నది.

నెంట్లలు బాంకి ఆఫ్ ఇండియా యూనియను బాంకు ఆఫ్ ఇండియా ఈరెండు బాంకులను కలుపకలయునను ప్రయత్నము మింపబడినదని తెలియుచున్నది.

మ ల బారు

ఒలకలోట రైల్వేస్టేషనుకు ఉత్తమున ఆగు మైల్లమారమున చెన్నుటనాయుడు అవని యున్నది. పనివారిని వెళ్లి అటని ఉత్తమలకు లాభకరముగ ఉపయోగపరచుటకు ప్రభుత్వము వారు తగు ఏర్పాటులు చేయుచున్నారు. ఈ ఏర్పాటుల నన్నిటిని చూచుటకై చెన్నుపురి గవర్నరుగారు నెవమలుబండిలో మెట్టపాలెనుండి బయలుదేరి 18 వ తేది రాత్రి ఒలకలోట చేరెదరు. 19 వ తేది ఉదయం మోటారుబస్ ద్వారా అడవికి వెళ్లి అచట జరుగుచున్న పనులనుబట్టి చూచెదరు. చలబారు కోయంబుత్తురు జిల్లా ప్రతినిధులకు శాసనసభ్యులు మరియు గవర్నరుగారితో వెళ్లి యీ ఏర్పాటుల నన్నిటిని చూచెదనని తెలియుచున్నది. గవర్నరుగారు అచటనుండి పోవ నూరుకు వెళ్లెదరు.

బెంగుళూరు వార్తలు

మైసూరు సమాచారమున నున్న చిక్కునాయుడు అను గ్రామమున దొక నూత్నిలో ఇరువురు కార్మికులు పనిచేయుచుండిరి. విషవాయువు వచ్చుటచే ఊపిరితిరుగక బాధపడచుండిరి. వారిని రక్షించుటకు మరి ఇరువురు లోనికిపోయిరి గాని వారికికూడ ఊపిరి తిరుగలేదు. ఈ నలువురు మరణించిరి.

రాజమండ్రి ప్రతినిధి పి. రాఘవేంద్రరావు మీర్ గారు, పుచ్చూరు సీట్స్ గారు మైసూరు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘము నందు ప్రభుత్వద్వితీయసభ్యులుగ భాయముచేయుచుండిరి.

మైసూరు రాష్ట్రమునందలి వక్కలి గిర్ల మహాసభ యీ నెల 21, 22వ తేదీలలో చామరాజుపట్న సమావేశమున నున్న హరిసతిగ్రామమునందు జరుగును. బెంగుళూరు వాస్తవ్యులగు యం. మర్. క్యామగౌడగారు రధ్యక్షుక వహించెదరు.

మైసూరు మంత్రిగ పని చేసిన సర్దార్ సర్ కాంతరాజు ఉర్సుగారు ఏప్రిల్ నెల 20 వ తేదినుండి పని చాలించుకొనెదరు. వీరు 28 సంవత్సరములు మైసూరు రాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వోద్యోగిగ పనిచేసిరి. ప్రభుత్వమున వీరు మహారాజగారి అంతరంగిక కార్యదర్శిగ పనిచేసి, కొంతకాలము రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటునందుండి పిమ్మట ప్రభుత్వసభ్యులుగ నియమింపబడిరి త్రిటిహా ప్రభుత్వమువారుకూడ వీరిపేరును ఆమోదించుచు ‘సర్’ తిరుదము నొసంగియుండిరి. వీరిపేరును ప్రకటించుచు యీ వారపు మైసూరు గజెటునందొక ప్రకటనము ప్రచురింపబడినది.

బాంబులు తయారుచేయుట

భవానిపురము (వంగరాష్ట్రము) నందు అదివారమురాత్రి కొంతసంచలనము కలిగినది. ఏధిలో రాత్రి 10 గంటలకు ఎరకో ఒక బాంబు వెలుగుచే వెదకబడుచుయ్యెను. ఎరకో కొందరు బాంబులు తయారు చేయుచున్నట్లును, వారిలో చేరిన వారొకరు బాంబులను తీసికొని పోవుచుండగ ప్రమాదకరమున ఒక బాంబు క్రిందపడుటచే అతడు మృత్యువు. అందువల్ల అతని చేతులకు గాయములు తగిలెను. ఈవిషయమై పోలీసువాడ విచారణ చేయుచున్నాడు.

ఈ సందర్భమున నలుగురు మహామృదీయులను పోలీసు వారు అరెస్టు చేసిరి. తయారు చేసినవి వెదకబాంబులు కావని యీ, వివాహోత్సవ సందర్భమున ఉపయోగించుటకై తయారు చేయుబడిన నేల టపాకాయలయందు వెనుకవచ్చిన తంతి వార్తల వల్ల తెలియుచున్నది. నిష్పాధింపబడిన మహామృదీయులు విడుదల చేయబడిరి.

మిల్లరుగారి కేసు

వంశాబునందు రైల్వే యూనియను సావించినమిల్లరుగారిపై 147 వ కెక్ష్ క్రింద తేబడికేసు విచారణ పంశాబు హైకోర్టు నందు ప్రారంభింపబడినది. ఈ కేసువివరము లీక్రింద తెలుపబడినవి. ఫిబ్రవరినెల 18 వ తేది నిందితుడు రైల్వేవారిని సమానే కపరవి సమైక్యట్టుడని వారిని ప్రోత్సహించుటకు ఉద్దేశించెను. సాయంకాలము సభ జరుపుటకు ఏర్పాటులుచేయబడిన. సాయంకాలముగవచ్చుటి కార్మికులు కొందరు సభ జరుగుచోటికి వచ్చికి గాని అనేకులు బండిపిక్కి తమనివాసగృహములకు పోవ ప్రయత్నించిరి. ఇది చూచి మిల్లరుగారి అనుచరులు బండి యందు పోవుచున్న కార్మికులనుసభకు వచ్చునట్లుచేతు ప్రయత్నించిరిగాని తాగము తేకపోయెను. అందుకై అందరు బండిపై రాష్ట్రవర్సిరి. బండిలోనున్న వారిలో అనేకులకు గాయములు తగిలెను.

నిందితుకపక్షమున వాదించుటకు ఇరువురు లాహోరు బారిస్టరు నియమింపబడిరి. ప్రభుత్వపక్షమున గవర్నరు మెంటు స్టీడరు కేసు జరిగెనది. విచారణ జరుగుచున్నది.

విందుభోజనము

సుందరీహరణప్రయత్నము

బలాత్కరించి ప్రాణముల గోల్పోవుట

ఆమెరికాలో ఒకహామా నగరవాస్తవ్యుడగు జేనుడేగారు కొంత లము డిడ్డిగా పనిచేసి పని చాలించుకొని వాణిజ్యమున ప్రారంభించెను. రాజకీయములందు ప్రభావాధిక్యము వహించెను. అతడొక నాడురాత్రి తనయుంటి కొంతమంది మిత్రులకు విందుచేసెను. విందుభోజనము లైసెన్సుకు వచ్చినవాలో కొందరిని తనబండోగో వెక్కిరించుకొని డేగారు వారివాకి యిండ్ల కడ దింపి రాబోయెను. విందుకు వచ్చినవారిలో సంయుక్తరాష్ట్రముల వైమానికదళమున విభాగ్యుడగున్న రైఫిలెంటు కల్పలు పాలువార్డు లెకుగారు మృతము డేగారింట నుండి. డే గారు మిత్రులను దిగివెట్టి మరల యింటికి వచ్చుచోకి కల్పలు లెకుగారు డే గారి భార్యను బలవదాలించి మొరించు కొనుచుండెను. ఆమె తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించుచు మెనుగులాడుచుండెను. డే గారు పిస్తోలు పట్టుకొని ఆగది లోనికి రాగానే లెకుగారు డే గారిని కొట్టబోయెను. డే గారా దెబ్బను అడ్డుకొనుటకు పిస్తోలు నడుపెట్టగా ఆదెబ్బ దానికి లగిలి అది ప్రేలిినది. ఆ గుండు లగిలి లెకుగారు మృతినొందెను. పోలీసువారు డే గారిని అరెస్టు చేసిరి. కోర్టులో యావృత్తాంతమున డేగారిపక్షమున న్యాయవాదులు విన్నవించిరి. (మదరాసు మెయిలు).

చారీచా రాకేసు

2 వ తేదీని విచారణజరిగినది. “జాగ్రత్తములు జరిగిన నాడు ప్రజలు రాళ్లను విసర నారంభించగానే నేను భార్యను లిడ్డలను తీసికొని స్టేషనునుండి పారిపోయి చాకిగో దాగియుండితిమి. ఆరాత్రి అచటనే గడపితిమి” అని సాదీ కలు యిన స్పెక్టరు చెప్పి ఎవమండు గురు ముద్దా యీల ను గుర్తించెను. “నేను నా భార్యను లిడ్డలను మాత్రమే చాకికి పంపి స్టేషనుసమీపమున దాగియుండి అంతయు కనిపెట్టుచుంటిని అని యీ సాక్షి చెప్పెను. ఏప్రిల్ 29 వ తేదీని మే నెల 1 వ తేదీని ముద్దా యీలను గుర్తించుట మాత్రమే జరిగినది. 2 వ తేదీని కలు యిన స్పెక్టరును ముగ్గురు చాకిదారులును సాక్షిమిచ్చిరి. గుర్తించుటలో వారు కొన్ని సారులు తప్పిపోయిరి.

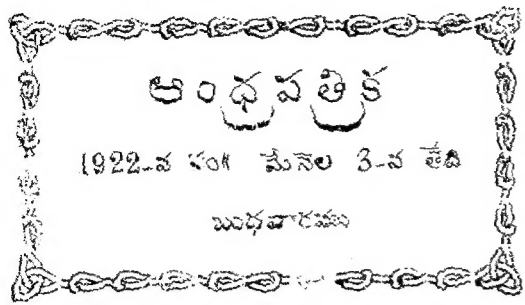
ఈనెల 25 వ తేది రాత్రి 9 1/2 గంటలకు సిమ్లాగో రాజ ప్రతినిధిగారు దర్బారు జరిగెదరు.

కలకత్తా ఇంప్రూవుమెంటు ట్రస్టువారు ఇంజీనియలు బాంకివారిని 50 లక్షలరూపులు అప్పకొరియున్నారు.

ఏప్రిల్ నెల 20 వ తేదీని తపాలాలలో రాబోవు శుక్రవారము మాల్వామెయిలు స్టేషను బాంబు యి చేరు నని తెలియుచున్నది.

ధిల్లీ విశ్వవిద్యాలయచట్టము మే నెల 1 వ తేదీనుండి అమలునందుడును. విశ్వవిద్యాలయ అభివృద్ధిగోరువు రాజ ప్రతినిధిగారు వైసు ఛాన్సలరు డాక్టరు గవరుగారి కొకతంతి వార్త పంపిరి.

డాక్టరు గురుమూర్తిగారు విడుదలచేయబడుట రాజమహేంద్రవరము లోలాకా కాలగ్రెసుకమిటి అధ్యక్షులకు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు నేటి ఉదయము 11 గంటలకు చెన్నపురి కారాగృహమునుండి విడుదలచేయబడిరి. వారిని సంస్కృతగా, కారాగృహము నందు రాజకీయ నిర్బంధులకు ఇయ్యబడుచున్న అదరణ మిగుల అసంక్లప్తి కరముగ నున్నదనిరి. రాజమహేంద్రవరము నుండి వచ్చిన రాజకీయ నిర్బంధులకు మొదట తయారవీరు, రాష్ట్ర ఇయ్యబడుచుండెను. కొన్నిదినములు యడవివిడప ఈశ్వరతి మానివేయబడిన రాజకీయనిర్బంధులందరు బలహీనులై, అవాగోశ్యులగున్నాని తెలియుచున్నది. గురుమూర్తిగారు మొదట 7 పొండుభారముల్లే యుండిరి. తరువాత 3 పొండు భగ్గుయుండిరి ఈవిషయము నూపరింతుండెంటుకు డి. ప. గా. న. డు “నీవు ఇక్కడికి వచ్చినపుడు పందిర తలపియుంటిని” ఇప్పుడు అనవసరమగుకందరములు తగ్గిని” అని చెప్పిపట్టు తెలియుచున్నది. గురుమూర్తిగారు వైద్యకాలయందు పనిచేసెదమని అధికారులతో చెప్పిరి. కాని కారాగృహమునందలి ఇతరులకు అసహాయ వాతసూత్రములను బోధించునేమా యశశీతిచే ఖయిరీ వైద్యులైనను అతనినివైద్య కాలయందు పనిచేయుటకు అంగీకరించలేదు. గురుమూర్తిగారు మునుపటివలెనే సంపూర్ణోత్సాహము తో యున్నారు.

శాసనసభలు

జ్ఞాతీయవాదులు శాసనసభలలో ప్రవేశించునట్లు నని తెలిపిన సత్యమూర్తిగారి లేఖ, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రికకు సంకల్పి గలిగించుచున్నది. ప్రస్తుతస్థితిలో శాసనసభలలో ప్రవేశించుటచే, స్వరాజ్యస్థితి కేటాల భంగము కలుగునో ఇంతకుమున్ను సూచించియుంటిమి. శాసనసభలలో చేరి, నిర్వహించదగిన ఘనకార్యములు లేవని, సహకారపక్షమువారే అంగీకరించుచుండ, తదితరులు దానిలో జేరి కాలమును వృథా పుచ్చుట, వివేకహిత మని వేరుగ డెలుప నక్కరలేదు. రాష్ట్రములలోమాలేమే, పాక్షికపాద్యత ద్వంద్వపరిపాలనరూపమున కనపించు చున్నది. కాని, ద్వంద్వపరిపాలనము కొనసాగదని ఆనుభవము డెలుపుచున్నది. ఈపద్ధతిని, నిందించనివారందరూగ నున్నారు. శైలముగ్ధప్రభువు నయితము ఈపద్ధతియెడల ఉత్సాహముగనుచువక, తామును మాంటాగుగారును ఆరుమాసము లీపద్ధతి వలదని పోరాడితిమని, ఇటీవల వెల్లడిజేసిరి. ద్వంద్వపరిపాలనము నుపయోగించి, జాతీయవాదు లేమి చేయగలరో దోచుకొన్నది. సత్వరాస్వరాజ్యస్థితిపట్ల ఉత్సాహము జూపనివారు, ప్రాప్తిచివడే చాలు నని యూహించుచున్నను. కాని, భారతవర్షమునకు స్వరాజ్య మొత్తంతోలో సిద్ధించిన సంత శ్రేయస్కుల ననియు, ప్రస్తుతసమయమున స్వరాజ్యము లేకుండుటచే హిందూజాతము భరించవలసిన దురవస్థ దుర్భాగనియు తెలిచివారు, ప్రయోజనరహిత మగు ద్వంద్వపరిపాలనాయంత్రము నెటుల యుపయోగించగలుగుదురు? శాసనసభలలో జేరి, ఆచారపరంపరను స్థాపించి, తద్వారా స్వరాజ్యమును సంపాదించునట్లు, ఎడమవలనెట్లు బదుగిడుటవంటిదని వలుమారు సూచించియుంటిమి. ఆస్పదేశపరిపాలనముక్రింద, ఇట్టిపరిణామము పాద్యపడినది. ఆంగ్లజాతమున గలిగిన పరిణామము హిందూజాతమున గలుగుట దుర్లభము. శాసనసభలలో జేరి ప్రతిష్ఠంబవల జరుపుట పాద్యపడినదియు, పాద్యపడినదానివలన ప్రయోజనముండదనియు గూడ సూచించియుంటిమి. ప్రతిపక్షంబలకు బూని, శాసనసభలను స్తంభింపజేయు యే ప్రయోజనముగ బెట్టుకొనుసభ్యులు అధికంగాను లగుచో, వారి తీర్మానములను నిరాకరుచుటకు ప్రభుత్వమువారు వెనుదీయరు. ఇందుకు, సంస్కరణశాసన మవకాశ మొసగుచున్నది. ఇంతియగాక, శాసనసభలలో ప్రవేశించి పిమ్మట, ఉద్యోగపదవుల యాకర్షణమును గమోటమియు సభ్యుల నిశ్చయమును బలపరచుట సహజము.

ఒక్కమారు ఇట్టిసభ్యులలోకట్టుదపైకేని, శాసనము చేతమునకు ఎక్కువహాని గలిగింపగలవు. పూర్వమును, సభ్యుల మనములను ప్రజలమును మెత్తవరుపగలవు. సహకారమువంకకు మనములను మరల్చగలవు. సత్యమూర్తిగారు ము ప్రతిష్ఠంబవల నిమిత్తము శాసనసభలకు

వెదలవలయు నని యెనను జెప్పుట లేదు. శాసనసభలలో జాతీయవాదు లధికముగ జేరుటచేతనే ఎక్కువపాద్యము గలుగునని వారియుద్దేశ మెట్లుల వారు నిన్నటి హిందూపత్రికకు వ్రాసిన లేఖనుబట్టి గ్రహించవచ్చును. శాసనసభలను తిన్నగ నుపయోగించిన, నిర్బంధము లన్నియు నాగిపోవు ననియు, రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదలజేయుటకు వీలగుననియు సత్యమూర్తిగారు నమ్ముచున్నారు. ఇది ఎటుల పాద్యమో తెలియకున్నది. లా, ఆర్డరుల పాద్యత సంతను అధికారవర్గమువారు మోయుచుండ, శాసనసభలకు వారు లొంగిపోవుదురా? రిజర్వుడు శాఖలపైన, శాసనసభ అధికారమును చలాయించుటకు వారంగీకరించెదరా? నంగజేశ శాసనసభవారు నిర్బంధపద్ధతిని నిరసించుచు తీర్మానించి యుండితేదా? దాని ఫలిత మేమయ్యెను? శాసనసభల హితమును వినక, అధికారవర్గము పూర్ణ నిరంకుశత్వము నవలంబించుచున్నదని చూపుటకు వీలుండు నని సత్యమూర్తిగారి యుద్దేశ మగు నెడల, ఆ పని యిప్పుడే జరుగుచున్నదని గ్రహించవలయును. ఇంతవర కెన్నడును, ఇంతటి తీవ్ర నిర్బంధములను అధికారు లవలంబించి యుండలేదు. నిర్బంధితులు, కోర్టులలో డిఫెన్సు బెట్టుకొనక నిర్బంధముల వికారదాపమును బయల్పరుపగలిగిరి. ఇంతకన్నను శాసనసభల మూలమున నెక్కువగ జేయగలిగిన జేమి గలదా? నూతన నిర్బంధశాసనములను నిర్మింప నవసరము లేదు. ప్రస్తుత మములలోనున్న శాసనములు నిర్బంధములను కొనసాగించుటకు చాలవా? క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోడ్లనందలి 144-వ క్లెక్కును, సభల నావీవేయుటకును వాక్వాంత్యము నరికట్టుటకును బనికవచ్చునని ఎవరయినను కలనై నదలచిరా? తలచియుండినచో, నిర్బంధశాసనములను పెక్కులను నిర్మించుటకు బూనియుండదు. 107, 108 క్లెక్కులు జాతీయోద్యమాభిమానుల స్వాతంత్య్రమును పూర్ణముగ నిరోధించి, వారిని కారాగృహముల పాలు జేయునని, ఇంతకుమున్ను దలచియుండిరా?

ఇప్పుడు ముఖ్యముగ గావలసినది, శాసనములలో మార్పు గాదు. శాసనముల నుపయోగించు పద్ధతి పూర్ణముగ మారిపోవలయును. న్యాయము సంఘాద్దేశముల ననుసరించి జరుగవలయుచుగాని, తద్వ్యతిరేకముగ జరుగగూడదు. సంఘాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ జరిగెడి న్యాయము, న్యాయము కాబాలదు. అయ్యది కేవల నిరంకుశత్వ మగును. రిడింగ్ ప్రభువుగారు వలుమారు ప్రతివాదించెడి, లా, ఆర్డరులు నిర్బంధములకు ప్రత్యాగ్నాయపడము లగుచున్నవి. అందుచే శాసనసభలు, నిర్బంధశాసనములు నిర్మితములు గాకుండ ఆటంకపరుపగల వని తెలంచుట, వర్ణము. జన్మస్వాతంత్య్ర నిరోధము నరికట్టజాలవనియే, సంస్కరణములనుజాతీయవాదులు మొదటినుండియు నిరసించియుండిరి. సత్యమూర్తిగారి సంగతిని తేటపరుచుటకు, తమ కక్షని వెనుక వినియోగించియుండిరి. పంచాబు దుర్లభము నివారించుటకు గాని, జన్మస్వాతంత్య్రములను రక్షించుటకు గాని యక్కరకు రాని సంస్కరణములు, మూడెటులలాభించునసత్యమూర్తిగారు తలచిరో తెలియదు. అక్రమపు పన్నులను విధింపకుండను, అధికారులు ఇచ్చవచ్చినట్లుల ప్రపల్లింపకుండను, చెడ్డ చట్టములను నిర్మింపకుండను, శాసనసభలు పనికవచ్చునను సత్యమూర్తిగారి ప్రతిపాదనమునకు సంస్కరణముల స్వభావముగాని, జేతానుభవముగాని బలము నొసగుట లేదు. ప్రస్తుత తరుణమున, పైమూడు చెడుగులును తలపించుచునే యున్నవి. వానిని నివారించుటకు,

శాసనసభ లక్కరకు రాకున్నవి. శాసనసభల జాగరూకతతో నుపయోగించిన, ప్రభుత్వమునా తీవ్ర నిరంకుశత్వమున కయినను బూననలెను, యెడల స్వరాజ్యమునకయినను సరిపెట్టుకొనవలయునని సత్యమూర్తిగారు సూచించుచున్నాడు. ప్రస్తుతసమయమున తీవ్ర నిరంకుశత్వమున కేమియకొనువ లేదు. ఇరుపదియైదువేలమంది జేతామానులు కారాగృహపాద్యల ననుభవించుచున్నారు. వాక్వాంత్యము లొలగిపోయినటులనే ఎంచవచ్చును. ఇతర జన్మస్వాతంత్య్రములను నిరోధింపబడినవి. ఇటుల నిరంకుశత్వము చేలకేగుచున్నను, స్వరాజ్యమునకు అధికారులు సరిపెట్టుకొనుటలేదు. చిన్న మొదలు పెద్దవరకు, లా, ఆర్డరులనే ప్రధానముని భావించుచున్నారు.

శాసనసభల ద్వారా సత్యమూర్తిగారు చేయదలచినవని, మహాత్ముని నిరాకరణోద్యమము వలన ఇదివరకే జరిగినది. ప్రభుత్వవిధానపు స్వభావము ప్రపంచమునకు వెల్లడియైనది. దాని స్థానమును స్వరాజ్యము త్వరలో నాక్రమింపవలసిన యావశ్యకతయు వెల్లడియైనది. జేతము నిదివరకు ఆన హించిన వ్యామోహము ఇప్పుడు దొలగిపోయినది. ఇప్పుడు జరుగవలసినవని, స్వరాజ్యనిర్మాణము. అయ్యది శాసనసభలలో జరుగదు. శాసనసభలకు వెలుపల నది జరిగి, స్వరాజ్యస్థితి యయినపిమ్మట స్వాతంత్య్రనిలయము లగు శాసనసభల ద్వారా నభివృద్ధి జేంచుచుండును. అందుచే శాసనసభలలో ప్రవేశించవలసిన తరుణము, స్వరాజ్యస్థితికి బిమ్మటగాని, తత్పూర్వము గానేరదు. ఈ సంగతిని జేత మిదివరకే గ్రహించినది. మరల నెక మారు రూఢిజేసికొనుట యావశ్యకము. డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రిక సత్యమూర్తిగారి లేఖ నాధారముగ దీసికొని, స్వరాజ్యోద్యమమును చులకన జేయుటకు బూనుకొననదిగాని, అందువలన నెవ్వరును మోసపోవజాలదు. కాంగ్రెసుసభకు గల మంచిపేరు రెండు సంవత్సరములనుండియు, తొలగిపోయెనట. నిజ మిందుకు విరుద్ధము. ఈ రెండు సంవత్సరములనుండియే కాంగ్రెసుసభ అత్యుచ్ఛ స్థానము నాక్రమించుచున్నది. కాంగ్రెసుసభపై జేతీయుల కింతటి భక్తివిశ్వాసము లిదివర కెన్నడును గుడియుండలేదు. కాంగ్రెసు తీర్మానములు ప్రజలకు వరమ ప్రమాణము లయినవి. ప్రపంచము నందంతటను, కాంగ్రెసుసభయొక్క విలువను గుర్తించుచున్నారు. వితండవాదు లెటులజెప్పినను కాంగ్రెసు గౌరవము మాసిపోవదు. రాటమును, ఆత్మచారిశుద్ధ్యమును, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రిక పరిహసించుచున్నను, ఆంతమాత్రముచే వాని ప్రయోజనము తగ్గిపోవదు. రాటమువలన, హిందూజాతమోక్షము సిద్ధించు నని, గాంధీమహాత్ముడు తెలిపిన సంగతి మొదట కొందరకు అర్థము గాకున్నను, రానురాను దానియర్థము ప్రత్యక్షమగుచున్నది. జేతనాయకులు వలువురు కద్దరు సంచేతమును బోధించి, దానిపైననే తమదృష్టి సంతను కేంద్రీకృతము జేయుచున్నారు.

బొంబాయినగరమునందు 12-వ తేదిన జరిగెడి కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ సభయందు కద్దరు విధానమును ఏర్పాటుజేసి, తద్వారా కద్దరు నిర్మాణమును పూర్తిజేయ బ్రయత్నించెదరు. శుభోపన్యాసములతోను, వినాదములతోను ప్రోద్బుచ్చుటకు జేత మిదివిధ బూనుకొనదు. మామూలారాజకీయసంచలనమును కొనసాగించుటకు, వీలులేకబోయెనని, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రిక గుండుచున్నది. మామూలు సంచలన మనిన, విస్తృతములను అర్జీలను పంపుటయేగద. అట్టి యంతర

మను దేశము చాటుచున్నందులకు వగచుటకు హరుగ సంతసింపవలయును. దేశ సేవవిషయమై, గతీయవాదులు మితవాదులతో పోటీపడవలయునని, డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సు ప్రతీక వ్రాసిన వ్రాత సందర్భతూన్యము. గాంధీ, లజపతిరాయి, నెహ్రూ, కాసు, ఆలీసోదరులు మొదలగు నాయక శ్రేణులును, కార్యయచరులును జేసినది దేశ సేవ గానిచో దేశ సేవ కర్త మేమియో తెలియకున్నది. నిజ మేమనిన, శీతమునం దింతటి త్యాగము, విశ్వాసము, ధర్మ వింత, కార్యదీక్ష, ఇదివరకు గనుపింపలేదు. దేశ స్వక్ష్మమే మారబోయినది. స్వ శక్తి వలననే, స్వాతంత్ర్య ముద్భవించు నను సత్యము ప్రజల స్వాదయములతో నాటుకొనినది. వారు మరల భైత్యకమార్గముల నవలంబింప బూనరు. ప్రాత స్వామోహము నింకను విడువని ప్రముఖులు ందరు, శాసనసభలను ఆటవస్తువుల నుపయోగింపుడని భోధింపవచ్చును. కాని, కాంగ్రెసు సభ మరల సీమార్గము నవలంబింపజాలదు. ఇంత కాలము, సుండియు నవలంబించిన స్వరాజ్యసాధనమును విడువజాలదు. ప్రస్తుతసాధనమువలన, దేశమునం దద్యుత మగు ప్రబోధము గలిగినది. నూతనశక్తి మేర్పడినది. జాతి తనశక్తిని దా గుర్తెరుగుచు న్నుది. కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యక్రమము వలన, భారతీయులు తమశక్తిని పూర్ణముగ గుర్తెరింగి స్వరాజ్యమును పొందెద ర నుటకు సందియము లేదు. ఇంతకన్నను ఫలప్రదమగదమార్గ మింకొకటి లేదు. ఇదివరకు స్వరాజ్యసిద్ధి కనుకూలించెడి పని చాలవరకు జరుగుచున్నది. దానిని సంపూర్ణి జేయుటకే, కాంగ్రెసుకార్యక్రమ మిప్పుడు తలపెట్టుచున్నది. ఇక్కార్యమునుండి మరలుట, దేశమాతకును, కాంగ్రెసునకును, గాంధీమహాత్మునికిని, దేశ భక్తులకును, ద్రోహ మొనర్చినటు లగును.

బ్రిటీషు బడ్జెట్టు

బ్రిటీషుబడ్జెట్టునకును, హిందూదేశపు బడ్జెట్టు కును ఎట్టి తారతమ్యము గలదో, సర్. రాబర్టు హారనుగారు పార్లమెంటుసభలో చెలిసిన విషయములబట్టి గ్రహింపవచ్చును. మేమిదివరకు సూచించినటుల, హిందూదేశపుబడ్జెట్టునకు ముఖ్యలక్షణములు, రాబడి తక్కువ, వ్యయ మెక్కువ, నష్ట మధికము, దీనిని పూడ్చుటకు క్రొత్తపన్నులను విధించుట, మిలిటరీవ్యయము శాంతిసమయము ందుగూడ తగ్గక రాబడిలో విశేషభాగమును మింగుట యని చదువరులకు చెలియును. ఆంగ్ల దేశము యుద్ధములో పరాసరి పాల్గొనినను, ఆర్థిక మస్థితి ప్రబలియున్నను, వ్యయమునకన్న రాబడి విశేషమయ్యెను. అందుచే వెనుకటిపన్నులను కూడ కొన్నింటిని తగ్గించుటకు వీలయ్యెను. 1922-23 సంవత్సరమునందు ఆంగ్లదేశస్థితి యింకను చక్కబడు నని, హారకాగారు తలచుచున్నారు. బడ్జెట్టు సంవత్సరమునకు వ్యయమునకన్న రాబడి 16,000,000 సవరను లభికమగునని అంచనా వేయబడినది. ఆదాయపు పన్నునందు తగ్గుదల కావింపబడెను. తెల్లిగ్రాఫిక్కు రేట్లయందు తగ్గుదల చేయబడెను. పోస్టుకార్డు, కవర్ల ఖరీదు తగ్గింపబడెను. తేయాకు, కాఫీ మొదలగువానిపై పన్నులు తగ్గింపబడెను. ఇందుమూలమున, 1,500,000 సవరనులు రాబడినుండి తగ్గిపోయినను, ఇంకను 38,000,000 సవరనులు మిగులును. పన్నులను హెచ్చుజేయుటచే, ప్రజల ఉత్సాహ క్రైధగ్గ ననియు, రెండుసంవత్సరములనుండియు ప్రిలువయత్నముల జేయుటచే ప్రభుత్వమువారు

వ్యయమునకు సరిపోయెడి రాబడిని సమకూర్చగలిగి రనియు, హారనుగారు నుడివిరి. పన్నుల సభికముగ విధించుటవలన లాభముకన్న నష్ట మధికముగ వచ్చె నని బ్రిటీషుప్రభుత్వమునకు చెలిసినచ్చెను. ఇండియాప్రభుత్వమువారు, ఈసంగతిని గ్రహింపకున్నారు. ఇప్పుడు విధించిన పన్నులు చాలక, దేశాభ్యుదయమున కింకను నెక్కుడు పన్నులు భరించుటకు దేశము సంసిద్ధత జూపవలెనని ప్రభుత్వసభ్యులు హిత మొసగుచున్నారు. బ్రిటీషుప్రభుత్వపు ఏర్పాటులతో, బ్రిటీషుప్రజలు సంతృప్తిజెందిరని తలంపరాదు. వ్యయమును ఇంకను తగ్గింపనందులకు, విమర్శనములు వెలువడుచున్నవి. ఇట్టి స్థితిలో, హిందూదేశమునందలి ఆయవ్యయ మెటుల జరుగుచున్నదో, ఆంగ్ల దేశమునం దెటుల జరుగుచున్నదో తారతమ్యమును గ్రహించుట సులభము.

పాష్టేగారి లేఖ

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధించినందులకు, రివరెండు పాష్టేగారు ప్రభుత్వపుచర్యను స్పష్టముగ ఖండించి యుండిరి. ఇంగ్లీషువారై యుండి, ఇట్టి యభిప్రాయమును తెలిపినందులకు, ఆంగ్లోహైందవప్రతీకలును, ఆంగ్లోహైందవులు పలువురును పాష్టేగారిపై దూషణములను కురిపించుచున్నారు. విల్లింగుడను ప్రభువుగారు ఉడకమండలమునందు వై. యం. సి. ఎ. భవనమునకు పునాదిరాతిని వైచు సందర్భమున, పాష్టేగారి లేఖను గూర్చి ముచ్చటించిరి. పాష్టేగారి లేఖ తమకు మనస్తాపమునకు కారణ మయ్యెనని, వీరు సూచించిరి. అయినను, పాష్టేగారు, వై. యం. సి. ఎ. పక్షమునగాక, స్వంతముగ తమయభిప్రాయము నుచెలిపెనని, విల్లింగుడనుప్రభువుగారిపుష్కగ్రహింపగలిగిరి. అయినను వై. యం. సి. ఎ. సంఘపు సూత్రములకు విరుద్ధముగ, అందలి యుద్యోగులు తమ స్వంత యభిప్రాయముల చెలుపుచో, యిబ్బందులుగలుగునని, గవర్నరుగారు సూచించిరి. ఇంగ్లీషు వారయినను, స్వతంత్రాభిప్రాయమును చెలిపినచో హిందూదేశమునం దెట్టికష్టములుగలుగునో, తెలిసికొనవచ్చును. పాష్టేగారు తమ యభిప్రాయమును నిర్భయముగ చెలుపుటవలన, ఆంగ్ల దేశపు కీర్తిని, వై. యం. సి. ఎ. సంఘపు కీర్తిని నిలువజెట్టి రని మా యభిప్రాయము. ఇట్టివారి వలననే, ఆంగ్ల దేశ ప్రతిష్ఠ వృద్ధి యగును గాని, అధికారులకు వంత పాడెడివారి మూలమున గాజాలదు. పాష్టేగారిక ముందు గూడ తమ మనస్సాక్షి సంబోధనముల ననుసరించి, క్రైస్తవధర్మమును నిర్వహించెదరు గాక యని కోరెదము.

క్రైస్తవ నాగరికము

జిసోవాసమావేశము అపజయము గాంచుచో, క్రైస్తవ నాగరికము భగ్నుమగునని, పోపుగారు తమ లేఖయందు సూచించిరి. జిసోవా సమావేశము, ధర్మసూత్రముల నాధారము జేసికొని పనిజేయుచో, అపజయమున కవకాశ ముండదు. అటులగాక, ఎవరిప్రయోజనమును వారు సాధించుటకు ప్రయత్నించునపుడు, ఆసమావేశమువలన లాభ ముండునా? క్రైస్తవధర్మమునకు త్యాగము మూలసూత్రము. క్రస్తుభగవానుడు త్యాగస్వరూపుడు. ఆతని స్వరూపమును మఱచి, సాశ్చాత్ర్య క్రైస్తవ జాతులు పశుబలమునే ప్రధానసాధనముగ గైకొనినవి. క్రైస్తవ నాగరికము, ఇప్పుడు ప్రపంచము నావరించిన తఱుకు బెళుకులలో నిమిడి యుండదు. అయ్యది శాశ్వతధర్మముపై నాధార పడియుండును. పోపువంటి మతగురువులు, క్రైస్తవ

నాగరిక సూత్ర మెద్దియో, అది ఏ ధర్మముపై నాధారపడియున్నదో, క్రైస్తవజాతులకు విశదపరచి, వారిహృదయమును మార్చి బ్రయత్నింపవలయును. కృత్రిమముగ ముడిబెట్టెడి అతుకులు చిరకాలము నిలిచియుండజాలవు. తగిన ప్రబోధము గలిగింపకుండ, క్రైస్తవ నాగరిక ముడుగంటె నని విలపించుటచే, లాభముండదు.

గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సమావేశము

గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసమావేశము ఆనందగ్రామములో జరుగును. ఈ సభకు గాంధీ మహాత్ముని సతి అధ్యక్షత వహించు నని తెలిసికొనుట కేతయు సంతసిం చెదము. కస్తూరిభాయి కన్నను, ఈసభ కధ్యక్షతవహించుటకు ఎక్కుడు అర్హత ఎవరికి గలదు? గుజరాతురాష్ట్రము, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకు దృఢనిశ్చయము కనుబఱచు ననుటకు సందియము లేదు. వంగరాష్ట్రీయసభకు చిత్తరంజనదాసుగారి సతియు, గుజరాతు రాష్ట్రీయసభకు మహాత్ముని సతియు అధ్యక్షత వహించుట, దేశమునకు శుభ సూచకములు. పురుషపుంగవులు, నిర్బంధములపాలయినను, వారి స్వేచ్ఛ తొలగింపబడినను, వారి స్థానము నాక్రమించుటకు వారి సరితీలకములు ముందుకువచ్చుటబట్టి, జాతీయోద్యమము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగుననుట నిశ్చయము. స్త్రీలు సయితము, దేశవ్యవహారములను నడుపుటకు నడుము గట్టుకొని పనిజేయుచు, పురుషులు లేనికొరంతను దొలగించుచుండ, అట్టిదేశపు భావ్యభ్యుదయము గూర్చి సందేహమున కవకాశ మేముండును?

స్థానికవార్తలు

డాక్టరు పా. గురుమూర్తి:—రాజమహేంద్రవర నివాసియగు డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారిని మదరాసు కారాగారమునుండి యా యదయము 11 గంటలకు వదిలిపెట్టబడిరి.

ఒక సవరణ:—దెజవాడ మోతీహాలులో చింతామణి పోలీసాటకము ఈ నెల 4-5-22 గురువారమువాడు ప్రదర్శించబడునని ప్రచురించుటకు బడలు పారబాటున 24-5-22 తేది ప్రచురింపబడినదని మా పాతకమహేశ్వయుల తిలకింప ప్రార్థితులు.

నిమ్మజాతుల సంఘము:—ఈసంఘయాజమాన్యమున బ్రహ్మానందస్వామిగారు “గుణగుణములను” గూర్చి రాగల కనివారము 6-వ తేది సాయంకాలము 7 గంటలకు ముర్రాల్లపేట ఆడంబిళాని ప్రభుత్వ మహమ్మదీయప్రాథమికపాఠశాలయల దుడవనసించెదరు.

మదరాసు ఆరోగ్యస్థితి:—ఏప్రిలు 29వ తేదితో ముగిసినవారములో వెయ్యిమందికి 45.0 మందివంతున చనిపోయిరి. అంతకుముందువారము వెయ్యిమందికి 50.1 మంది చనిపోయిరి. స్పృహకము నూరుగరికి పోసెను. వారిలో 39మంది చనిపోయిరి. ఇక్ష్మయెంజావలన ఒకరును, ఇతరజ్వరమువలన 42 మందియు చనిపోయిరి. గతసంవత్సర మిదేవారమునందు వేయిమందికి 33.6 మందివంతున చనిపోయిరి.

యూరోపు మెయిలు: రాగల గురువారము మే 4 వ తేదినుండి ఇంగ్లీషు మెయిలు టపాలు జవరలో పోస్టాఫీసు నందును టవును సబ్ ఆఫీసులందును ప్రతి గురువారమువాడు కట్టబడును. మదరాసు జనకుల పోస్టాఫీసులో జూబులను సాయంకాలము 6-55 వఱకును, రిజిస్టరు జూబులను సాయం 6-30 వఱకును పార్సెలును మధ్యాహ్నము 3-30వఱకును బంపవచ్చును. మనియార్డరులను బుధవారము సాయంకాలము 3 గంటల జూపుగ జేప్పవలెను. గురువారము రాత్రి 8-45 గంటలవరకు రెండణాల లేటుఫీజుతోను పాచ్చుటపుకు పోస్టాఫీసుభద్ర పుచ్చుకొనబడును.

విదేశీ వార్తలు

జెనోవా సమావేశము.

పోపు గారి లేఖ

మే 1:—జెనోవా సమావేశము నుండి సర్పలములు తేటాతని యాశించుచుంటిని దెలుపుచు పోపుగారు జెనోవా లోని కార్మికులగాస్పారిగారి కోక లేఖను వ్రాసిరి. అందర తన తేమకరముగు నట్టి పునర్నిర్మాణ కార్యమునకు సహకార ముతో మెలగుటకును స్వార్థరహితముగ మెలగుటకును జెనో వా సమావేశమునందేరావ్వముల వారును సమ్మతించుట తేదని పోపు గారు లేఖయందు తమ విచారమును నూచించిరి. సమా వేశాదర్శములు జయప్రద మగుట కందరము భగవంతుని ప్రార్థింపవలెనని పోపుగారు తెలిపిరి.

లాయడుబాగ్గిగారి పానము బలపడుట

కార్మికులగాస్పారిగారికి పోపువాసిన లేఖ ప్రతివారి దృష్టులను ఆకర్షించుచున్నది. ఈ లేఖనకు లాయడు బాగ్గిగారి పానము చాల బలపడెనని యెంచుచున్నారు. జెనోవా సమా వేశము విఫలమైన యెడల యూరపునందు గొప్ప యంత్రాత్మము బుట్టి క్రొత్తవ వాగ్గికి యంతయు సంపూర్ణముగ తలక్రిందు లై పోవునని పోపునకు లేఖయందు దెలిపెను. రష్యా ప్రజల యెడల తనకు పాతఘాతి కలదనిగూడ నందు నూచించిరి.

లాయడు బాగ్గిగారి దినమున ఇటాలియను కార్మికుల నాయకుడగు స్పిర్ట్ గారి గృహమున విందున కాహ్వానింపబడిరి. లాయడు బాగ్గిగారి రష్యావిధానమునకు యూరపుకార్మికుల సహాయమును జేకూర్చుటగాను పోపుగారిట్లు చేసినది దలం చుచున్నారు.

సమావేశము భగ్నము గాజాలరు

మే 1:—ఇదిగో కెంచిన విషయము గాక లాయడు బాగ్గిగారికిను చెంతమున వారములు ఆదికముగ నుండునని దెలియుచున్నది. జెనోవామియోయందు జరుగు సుప్రము కా నిలువకు నుడ జనదళ.

జెనోవా సమావేశమును గురించి లాయడుబాగ్గిగారు చాలనకు సంతృప్తులైచిరి అందనందు వారి స్నేహితుల దెలుపుచున్నారు. సమావేశ మింకను సందర్భముగనే యున్నదని యు ఏప్రిల్ 15 వ తేదీన రష్యా ప్రతినిధులు సమావేశమువారికి దెలిపిన సమాచారమును పరిశీలిం తెంతమాత్రమున జక్కబడ లేదనియు జెనోవావార్త దెలుపుచున్నది. సమావేశము భగ్న ము గాజాలదని యెంచుచున్నారు. భగ్నమగు నెడల కొలది దినములలోనే తేలిపోవును. కానియెడల మేమాసమునందు ద్వితీ యవతమువరకును జరుగును.

చిచిరనుగారి లేఖ

మే 1:—రష్యా జర్మను యెడంబడికయం దెట్టి సైనిక వరతులును లేకనియు పరాసువారి పోరాని ఇతరరాష్ట్రముల వారి పోరాని సర్వోచమునకు దిగుట కెట్టివరతులును లేదని యు దెలుపుచు చిచిరనుగారు పరాసుప్రతినిధులకు వాగ్దాగారికి తెలిపిరి. ప్రపంచకాంక్షిట్టి యెడంబడిక లవసరము. ఇట్టియొ దంబడిక లెన్నియో నింకను జరుగునునని అని ఆలేఖ నందు దెలుపబడును.

బాగ్గిగారి ప్రసంగము

చిచిరనుగారు వ్రాసిన 2 యును బాగ్గిగారు సమావేశ ప్రభుసంఘము యెదుట జదిపిరి. పరాసువారికి రష్యాప్రజలపై నిట్టిద్రోషమును లేదనియు ప్రజ్ఞు లిట్లున్న యెడంబడికలన వ్యవసరభక్తియై మాత్రము లదనియు బాగ్గిగారు తెలిపిరి. చిచిరనుగారి లేఖ సత్ప్రతి:రముగ నున్నదని లాయడు బాగ్గిగారు తెలిపిరి. తరువాత, యూరములమున సంబంధి చిన కందన క్లాజును స ఘమువా రామొచించిరి. తరువాత, ప్రత్యేక కర్మల అనుబంధముల క్లాజును గురించి చెప్పించిరి. ఈక్లాజు దెలియమునకు క్యతిరేకముగ నున్నదని బాగ్గిగారు అభ్యంతరపెట్టిరి. బెర్లినుముకలై ఈవిషయమున అంగ్లేయు లకే రి లెట్లు నష్టము గలుగుచున్నదనియు అభ్యంతరము నుప సంహరించుకోవలె ననియు లాయడుబాగ్గి గారు బాగ్గిగారిని కోరిరి. తరువాత సీచిరనుగారికి న్యాయశాస్త్రజ్ఞులసంఘము వారికి పంపబడెను.

అపకృష్టదార్శము

జెనోవా, మే 1:—అపకృష్టదార్శముల గురించి లెక్క సంఘమువారు విచారింప ప్రారంభించిరి. ఈచర్యయందు అధి

బర్లందువివాదములు

బ్యాంకుల దోచుకొనుట

మే 1:—అయిరిషు ప్రభాస్వామ్యులైకులలో కొందరు మిచెల్బుడోనునందలి అయిర్లండు బ్యాంకును ముట్టడించి అధికారములను దెబ్బతెచ్చి 10000 నవరకుల తీసికొని కసిదిచ్చి చనిరి.

బ్రిటిషులధికారులు దాచుటలు

చెంట్లనుండికాల్కునకు మోటారులందు జనుచుండగా ముగ్గురు బ్రిటిషు అధికారులు పట్టుకొనబడి వాచియుండఁ జేసి వారిని యేమైనది తెలియుటలేదు.

సమీప ప్రాచ్యము

పోర్చుగల్ భుక్త్య ప్రత్యుత్తరము

కాస్టాటిన్ పోల ప్రభుత్వమువారు మిత్రమండలి వారి కంపికి ప్రత్యుత్తరము సంపూర్ణముగ నందెను. గ్రీకు లాక్రమించిన ప్రదేశములను వెంట నెక్సర్లలోనదలిచేమవలెనని పోర్చుగల్ గారికి ప్రాచ్య ప్రేమనందలి ఏభాగమును గాని వదలివేసుట మిత్రమండలివారి సూత్రములకే భంగకరమని అభ్యుక్తు దానియంతటదియే తెలియనగును. మతసాంఘిక అలవాటులను సమృద్ధము లను గమనించి న్యాయముగ పరిపాలించు ప్రభుత్వ భగవంతు మిత్రమండలితో నర్పి వనే వకు గాను గ్రీకు వారి కెట్టి పరి హాసమును ఈ యగూడదు. అందుచుభక్తియగుతున్నచోకాల్కులకు నష్టకరమరీతినికొప్పించ నెంచుటయు, స్వేచ్ఛసంఖ్యాకుల హక్కులను ప్రభుత్వము వారు గమనించెదరు. గొప్పరాష్ట్రములతో సహకూల సంబంధ ములు గల ప్రభుత్వము నేర్పరుచుటకు పోర్చు ప్రభుత్వమువారెంచుచున్నారు. సమీపప్రాచ్య సమస్యను విచారింతుటకు గాను మిత్రమండలిసమావేశము జరుగుటకాసమును నిర్ణయించి వెంటనే తెలుపవలెనని పోర్చు ప్రభుత్వమువారు కోరిరి.

బెర్లిన్ దురుష్ట సంధి

మే 1:—కామన్వెల్థునందు శర్ చార్లెసు బెర్లిన్ దు గారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు పొక్కురుగాజెల్లు దెలిపిరి:—టర్క్కి జనుటకుగాను శర్. చార్లెసు బెర్లిన్ దు గారు రహదారి పత్ర ము నియవలెనని కోరిరి. విట టర్క్కి జనుటకులన విదేశముల వారు నూని నపార్థము చేసుకొనవచ్చును. అందుచే ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సంధిప్రయత్నములకు నష్టకరముగ నుండునుగాన వారికి సహదాఃపీటి నిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి.

ఇటలీ తురుష్ట సంధి

మే 1:—ఇటలీవారు అంగ్లా ప్రభుత్వముతో నొడం బడికను గావించుకొన లేదనియు, ఇకమీద జెట్టి యెడంబడిక నైనను అసియా మైనరునందు వ్యాపారము, పరిశ్రమలు మొదలగునదుపాతములకొరకే యొనర్చుకొనెదరు గాని, అందులన సమీపప్రాచ్యమునందు మిత్రమండలియొక్క రాజకీయకర్మల కెట్టి హుటంకమును స భవింపదనియు ఇటలీలో అధికారులు ప్రకటించిరి.

శర్. ఆ. బాల్బుగారికి రిమిడ బాల్బుగారు ప్రభువని కృత హరింపబడును. వీరికి వై కాంటు బ్రావెయిను ఆఫ్ విట్టింగు హాము అను విడిద మీయబడును.

నివేశప్రతినిధులు పట్టుదలతో నుండిరి. అపకృష్టదార్శముల వ్యా పారమునం దధికముగ శోక్యము గల ప్రతినిధులువానిఎగువతు లపై నాయరాష్ట్రములవారికి స్వస్వాతంత్ర్యమును నుండ వలెనని పట్టుబట్టిరి. ఇటలీయందు అపకృష్టదార్శములు తక్కువ గను పరిశ్రమలధికముగను నుండుటచే నాప్రతినిధులు ఎగువతుల పై నెట్టిపట్టులను గూడవని పట్టుబట్టిరి. ఇటలీ కార్మికుల కోరి కలకలన ఆక్రొధులపట్టుదల హెచ్చెను.

ఇ కను కోర్న రాష్ట్రములవారు కొంచె ఎంచుమించుగా నిట్టి అభిప్రాయములకే గవ్వరుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియా, కన దా, అగ్నికా ప్రతినిధుల కోర్కెలను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు బలపరుచుచున్నారు. ఎగువతిదిగువతుల పన్ను విధించుట యందు దేశీయ ప్రభుత్వములకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య ముండవ లెనని లిటిలు ఎంటెంజీ ప్రతినిధులు దెలుపుచున్నారు.

అపకృష్టదార్శములవిషయమున అధినివేశ రాష్ట్రముల హక్కులను గాపాడుచు సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

అధిక కమిషనులో జపాను వారికి గూడ నధ్యక్షముండ వలెనని జపాను ప్రతినిధులుగోరిరి.

బ్రిటిషు బడ్జెటు

పన్నులు తగ్గించుట

లండను, మే 1:—నూతనవత్సర ఆదాయ కృత్యపట్టిక యందు ఆదాయపుపన్ను పానునకు పిల్లింగు చొప్పు నను తేమా తువై నాన్లపెన్సిల చొప్పునను తగ్గింపబడెను.

శర్ రాబర్టు హారనుగారు ఆదాయకృత్యపట్టికను కామన్సు సభలో ప్రవేశపెట్టుచు ప్రారంభోపన్యాసమున నీ క్రిందివిషయ ములను దెలిపెను:—గతవత్సరమున బొగ్గుగనుల కార్మికుల వివాదములనను వ్యాపారమాంద్యమువలనను చాల చిక్కులు గలిగెను. ఈ పరిస్థితులను జయప్రదముగ నెదుర్కొనిన రీతియే బ్రిటిషు ఆర్థికపటత్యమును ప్రదర్శింపుచున్నది. గతవత్సరాదాయము 1124 మిలియనుల పానులు, అనగా ననుకొనిన దానికంటె మిలియనులు తక్కువ. ఆదాయము వచ్చెను. ఋణముల దీర్చుటకు గాను 45 మిలియనులు మిగిలెను. ఆదాయపుపన్ను వలన 398 మిలియనులు వచ్చెను. ఋణముల దీర్చుటకు 88 మిలియనుల పానులు వెచ్చింపబడెను. 1919 మార్చి 31 తేదీనుండియు విదేశీయుల కీడువలన జాతీయఋణము తగ్గింప ప్రారంభింప బడెను. 1922-23 నందు పరిశీతులు ఊకరములుగ నుండవచ్చును.

నూతన వత్సరకృత్యము 910 మిలియనులపాను లుండును. కాని దీని నింకను తగ్గింప వీలుండునేమో 335 మిలియనుల జాతీయఋణమున కుపయోగింపబడును. అమెరికనుల కీడువల నిన కడ్డీయొత్తము 25 మిలియనులుగూడ నిందు క్షేపబడెను. ఈవత్సరము 956 మిలియనులు ఆదాయము రావచ్చును. అందు చే ఋణముల దీర్చుక పోయిన యెడల 46 మిలియనులు మిగులును. ఇందు జర్మను నష్టకరరములు కేర్పబడలేదు.

పన్నులు తగ్గించుట

ఆదాయపుపన్ను నందు పానులకు పిల్లింగు చొప్పు తగ్గింప బడును. అందువలన 1700000 పానుల ఆదాయము తగ్గును. తంతి పోప్టుల కెట్లు తగ్గింపబడును పోప్టుకాన్డ 1 పెన్, బాబులు 3 అరపెన్సిలు వార్తాపత్రికలు అరపెన్సి ప్రాంతలతో పంప వచ్చును. ఇందువలన రీక్షి మిలియన్లు తగ్గును. ఇక 38 మిలియనులు మిగులును.

వ్యాపార వల్లివృద్ధినిందు నూతనలు గాన్నించుచున్నవి. కాని పన్నులధికమగుటవలన ప్రజలు క్రొత్తవ్యాపారములు ప్రారంభించుటలేదు. ఈ సంవత్సరము జాతీయఋణములను దీర్చుటకుగాను అధికముగ పన్ను లీయవలెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు గోనెంచలేదు. తేయాకుమీద నీవన్సరమునందు 8 పెన్సిల పన్నుండును. ఈపన్ను విదేశీయులనుండి వచ్చు సరుకుమీదనే విధింపబడును. సామ్రాజ్యమునందలి భాగములనుండి దాదాపు 70 వంతులు సరుకువచ్చును గాన దీనిపై పన్నుండదు.

మాంకమునందు స్వర్ణంబు వెల అభివృద్ధి పొందుటచే ఋణ ముల దీర్చుటయందు మన కినుకూలముగ నుండెను. ఇందువలన సంయుక్తరాష్ట్రముల కీడువలనన పన్నునందు 335 మిలియనులు తగ్గుటయేగాక సంయుక్తరాష్ట్రములతో వ్యాపారము జేయు వారిపని బాగుండును. ప్రత్యేక కార్యముల కొరకు గావించ బడిన ఋణము 1921-22 నందు 246 మిలియనులు తగ్గింప బడెను. ఇందులకుగాను గత చెండువత్సరములందును ధనదూప మున 3 మిలియనులు ఈయబడెను.

తేయాకుపన్ను నందు 4 పెన్సిలను తగ్గింపవలెనని కామన్సుసభవారు తీర్మానించిరి.

ప్రతికాభిప్రాయములు

నూతన ఆదాయ కృత్యపట్టికపై ఉదయము పత్రికలు కొంతయంతాహ్వానమును గవ్వచ్చెను. కొన్ని పత్రికలుమాత్ర మంత యంతాహ్వానము గవ్వచ్చెను. ప్రభుత్వమువారు తనక తగ్గింపులు గావించలేకపోయిన కొన్ని పత్రికలు దెలుపుచున్నవి.

ఈ బడ్జెటునందు ధనికులకు చాల సదుపాయము లొనర్ప బడెనని కార్మికపక్షపత్రికలు తెలుపుచున్నవి.

చైనా సంకామము

పునైపుగారి పూహము

మే 1:—చాంగుటోలీనుగారి పిన్ గి య ను పటాల ములలో స్వల్పభాగముపడచుటపై పుగా వెళుకకు వెళ్లుచున్నది. పునైపుగారి చిహ్నికటాలము చాంగుటోలీను గారి పటాలములను ప్రక్కవైపులనుండి యెదుర్చుటకు ఒక వైపునకు జనుచున్న ఖిన్ గి యను పటాలములు హన్నునది మీదనున్న ఖిన్ గి యను వంతెనను రక్షించుచున్నవి. ఇందువలన వెళుకకు వర్షాకు పీలుండును. శత్రువుల పోరాటము దినదినము తీవ్రమగుచున్నది.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

మౌలానా హజరతు మోహనిగారి కేసు విచారణ

గుజరాతు రాష్ట్రీయసమావేశము - శ్రీమతి కేసరిబాయిగారి అధ్యక్షత

జపానులోని భారతీయులు - మహాత్ముని ప్రశంసించుట

పాష్టేగారి లేఖ - విల్లింగ్డును ప్రభువు ఆశీర్వాదము

మౌలానా హజరతు మోహనిగారి కేసు విచారణ

అహమదాబాదు సెషన్సుకోర్టు

నిన్నటి లిఖితము

"స్వాతంత్ర్యము కావలెనని నేను తెలుపుట ఎన్నటికిని నేరము కాదు. అది కూడ నేరమే కావలెనని దొర తనమువారు ప్రాత్రసెక్షనులను సృష్టిచేయువలెను. ప్రభుత్వమువై ద్వేషమును కలిగించుటకు నే నెన్నడును ప్రయత్నింపలేదు. అది నాయుద్దేశమే కాదు. నేను రాజువై యుద్ధము చేయుటకు సహాయము చేసేతిను నేను నెన్నటికిని రుజువు చేయజాలరు. ఈ విషయములనే నేను కోర్టులో తెలుపవలసింది" అని మౌలానాగారు వార్తాంశప్రతినిధిలో తెలిపిరి.

జూరరులు (పంచాయతీదారులు)

ప్రభుత్వోద్యోగులైన జూరరులుగా నుండగూడదని మౌలానాగారు చెప్పిరి. అసహాయవాదులైన జూరరులుగా నుండగూడదని ప్రభుత్వవ్యాయవాది తెలిపెను. జాతీయపాఠశాలాధ్యాయుడు ఖద్దరు భరించినచేసెను. అతని జూరరుగా నేర్పరచగూడదని ప్రభుత్వవ్యాయవాది తెలిపెను. ఒక ఆంగ్లీయిండియనుజాతీయుడగు నేతయపాధ్యాయుని జూరరుగా నేర్పరచబోవ నేను తిరుగుభావము స్పష్టమెంటు నిచ్చెదను. దాని నొడుగ్రహించజాలడు గాన నతని నియమింప కలదని మౌలానాగారు చెప్పగా న్యాయాధిపతి అంగీకరించెను. వానుడేగజవంతుగారు పంచాయతీ సుభాష్చక్రుడుగాను పోషియమేమనెను, అబ్దుల రహమాను రిసల్దాను, కంకర లాల్, శుకుద్దా, కాలిదాసు కంకరీగార్లు 5 గురును పంచాయతీసభ్యులుగాను నియమింపబడిరి. వీరిందను భారతీయులే.

కేసుప్రగారి వాదము

పిమ్మట ప్రభుత్వవ్యాయవాది వాదమును ప్రారంభించెను. ఒక సమస్యని యుద్దేశ్యము లభిని మాటలవలననే తేటపడును. స్వరాజ్యమును బడయగోరుట నేరముకాదు. అది సామ్రాజ్యవ్యతిరేక స్వరూపాలనమే కావచ్చును గాని ముద్దాయికో తన దదిగాను. "విదేశీయుల పరిలనము పూర్తిగా లోలకవలెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవ్యతిరేకతను రూపుమాపినగాని భరతఖండమునకు సంపూర్ణ స్వరూపాలనమువచ్చినగాని పంజాబుభిలాఫతు అక్రమములకు పరిహారము కలుగును." అని ముద్దాయి చెప్పెను. ఇట్లు చెప్పట ప్రభుత్వమువై ద్వేషముకలిగించుట కాదని ఎర రనగలదే ఇట్లు చెప్పటచే ముద్దాయి 124 ఏకైక నేరము చేసెనని జ్యూరులు చెప్పక తప్పదు.

ముస్లిములీరు మహాసభయందధ్యక్షతవని చించుచు స్వరాజ్య శక్తియునకు సంపూర్ణ స్వరూపాలన పనియే అగ్గచని నిరూపింప వలెననియు దానిని బడయుటకు తగిన సాధనములు కాంతియులే ములు సక్రమములు ననుటకుబదులు తగిన వివేచనవిగా నుండవలె నని నిర్ణయింపవలెననియు ముద్దాయి చెప్పెను. బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు ప్రతిప్రభుత్వము నేర్పరుప వలెనని కూడ ముద్దాయి హెచ్చరించెను. "వారెక్కడ నుండిన నక్కడనే చంపుము. నీవిజోధిని నరకమునకు పంపుము" అని ఖురానులో నున్నదిగాన నాప్రకారము నడుమకొనవలెనని గూడ ముద్దాయి చెప్పెనుగాన ముద్దాయి దౌర్జన్యమును బోధించెను. కేరలయుప న్యాయమున యుద్ధప్రకటన మెట్లు జరుగగల దని కొందరు తలచుచున్నారు. యుద్ధ ప్రకటనమును ముద్దాయచేయలేదు. యుద్ధ ప్రకటనార్థము ప్రోత్సాహ మొసరించెను." అని ప్రభుత్వ వ్యాయవాది తెలిపెను.

పిమ్మట క్రింది కోర్టులో సాక్షిమిచ్చిన వారినందిరిని మరల విచారణచేసిరి. అచ్చట చెప్పినసంగతులనే మరలనిచ్చుట వారు చెప్పిరి. తమనిజేదికములు సరియేనని ప్రభుత్వవాగ్విస్తే

తమమువ్వలను తెలిపిరి. పిమ్మట అసాసిమేటును విశేష దృఢాదానుగాను సాక్షిమిచ్చెను. అంతట బొంబాయి ప్రభుత్వ ప్రాచ్య భాషా భాషాంతరిక ర కోర్టులో భాషాంతరిక రణము సరిగానున్నదని సాక్షి మిచ్చెను. భిలాఫతు మహాసభ విషయ నిర్ధారక సంఘముచే నామొందింపబడిన తీర్మానమును ఉరుదుభాషలో చదువుదని ముద్దాయి ఆయుద్యోగిని కోరెను. ఆసాక్షి ఆలోచింపజాలెను. ఈసాక్షికి ఉరుదుభాషావాదని తోయచున్నదని ముద్దాయి చెప్పెను. విశేషి పంపిన ఉరుదువ్రాత రిపోర్టు చాలజలుగుగా నుండుటచే నాకు బోధపడలేదు. నేను దానిని చదువలేదు. నాతా బేదారులు దానిని భాషాంతరిక రించిరి. నేను దానిని మూలముతో సరిచూచితినిని సాక్షి చెప్పెను. ఆ తీర్మానము నకలు మీ యొద్ద నున్నదా అని న్యాయాధిపతి ప్రభుత్వవ్యాయవాది నడిగెను. దానిని చదివిరి "సర్వవిధములగు కాంతియుత సముచిత సాధనములవలన భారతీయులు స్వరాజ్యమును అంతగా విదేశీయుల పరిలన మేమియు లేని సంపూర్ణస్వరూపాలనమును బడయుటయే దేశీయమహా జనసభ యుద్దేశ్యము." అని యందున్నది. ఈకేసుకు సంబంధించిన మూడు యుపన్యాసములను ప్రభుత్వవ్యాయవాది చదివెను ముద్దాయిపేరు కిండిషేరు మున్నగువానిని న్యాయాధిపతి అడుగగా ముద్దాయి ఆప్రశ్నలకన్నిటిని ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చెను. వృత్తిపతికానిగృహ మని చెప్పెను. స్టేటుమెంటు నిచ్చెదరా అని న్యాయాధిపతి అడగ లేపటికి (3 క తేది) సిద్ధ పరచెదనని ముద్దాయి చెప్పెను. ఆప్పటికి పునయము 11-30 అయినది. చాలప్రాద్దుపోయినది. భోజనము తేకుండ విచారణ చేయుట సాధ్యముగాదని న్యాయాధిపతి పలికెను. అందరును నవ్విరి. మరల రి తేది పునయము 8 గంటలకు విచారణ ప్రారంభమగును.

3 క తేదీని విచారణప్రారంభము కాగానే మౌలానాగారు స్టేటుమెంటు చదివిరి. అది 12 పుటలపై లైపు చేయబడి కను దీర్ఘముగ నున్నది. తనరాజకీయాభిప్రాయములను స్పష్టపరచుటకు స్టేటుమెంటును తమిళములకొరకే వ్రాసితినిని మౌలానాగారు చెప్పిరి. "నే నొసగిన యుపన్యాసములలో కేదీయును గూడ 121-124 ఏకైకముల క్రిందకు రాదనినది గాదు. నేను వెనుకటివలెనే కాంగ్రెసు సభ్యుడను. కాంగ్రెసు సంవిధానమునందు నాకు నమ్మక మున్నది. ఉచితములును శాంతియుతములు నగు సాధనములవలననే స్వరాజ్యమును బడయగోరదను గాని నాకు ప్రతిక ప్రతిదౌర్జన్యమును చేయవచ్చునని మాత్రము నేను నమ్ముచున్నాను. ఉద్యోగుల క్రమముగ బాధించునపుడు మాత్రము ప్రతిక్రియ చేయవచ్చును అప్పుడైనను ఆత్మరక్షణార్థమే ప్రతిక్రియను చేయదగును స్వరాజ్యమును బడయుటకును దౌర్జన్య మొసరింపగ గూడదు ఈ న్యాయస్థానమునన్యాయాధిపతి నిష్పాక్షికముగ తీర్మానించినచో నేను నిరోధించనయే తీర్మానించును 121 క్రింద ఈ కేసు నాపైని లేనేగూడదని మౌలానాగారు నడిపిరి.

* * *

గుజరాతు రాష్ట్రము

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభ

శ్రీమతి కస్తూరబాయి (గంధీ) గారి అధ్యక్షత

గుజరాతు రాష్ట్రీయ మహాసభ ఆనందలో మహాత్ముని ధర్మపత్నియగు శ్రీమతి కస్తూరబాయిగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును. గుజరాతు మండలములలో నిన్ను నాత్మధర్మమునకు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘమువారు 9000 యాహాయిల నొసంగిరి.

మహాత్ముని ఆరెస్టు

జపానులోని భారతీయుల సమావేశము

తీర్మానములు

మహాత్ముని ఆరెస్టుచేసి రినియు మాంటాగూగారు రాజీనామా నిచ్చినయు తెలియగానే జపానులోని కోటునగరము నందలి భారతీయులు మార్చి 15 క తేదీని అబ్బులు ఆలీగారి గృహమున సభచేసిరి. 75 గురు భారతీయులు హాజరుగ వచ్చిరి. వారిలో కొందరు స్త్రీలుకూడ నుండిరి. ఆనగరమున వజీక్కుగ వుదగు అబ్బులు ఆలీగారి సభ్యత్వముగ నియోజించిరి. ఈ తీర్మానములు బాగుగా చర్చింపబడి ఆమోదింపబడినవి.

1. ఈసభవారు గాంధీమహాత్మునిను 3 వరి కస్తూరీ బాయిగారికిని తమ ఆభినందనముల తెలుపజూచున్నారు. మహాత్ముడు ప్రారంభించిన కార్యవిధానమును దేశీయులందరును నిరంతరదీక్షతోను సంపూర్ణ దౌర్జన్యరాహిత్యముతోను కొనసాగింతురుగాక. స్వరాజ్యము లభి పజేయుమని యీ సభ వారు సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఈతీర్మానమును తంతిమూలకమున వి. జే. పటేలుగారికి పంపవలెను.

(2) మాంటాగూగారు రాజీనామా నీయవలెని నిర్బంధించుట చాలకోచనీయుము. మాంటాగూగారు భరతఖండమునకు చేసిన సహాయము నీసభవారు చాల కొనియాడుచున్నారు. భారతీయుల ఆశయములపట్ల బ్రిటిషుమంత్రివర్గమువారు ప్రతి జూలత్ పహించిన టిండిమలన తెల్లమగుచున్నది. ఇది అనుచితమని యీసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు. అనుతీర్మానమును తంతిమూలమున లాయడుజూరిమాంటాగూ గారలకు తెల్పుట తీర్మానింపబడినది. స్వరాజ్యవిధికి ధనమును కనూలు చేయుటకు వారొక సంఘము నేర్పరచిరి. ఆసభలోనే 2500 చ. వాయి చేయబడినది. (స్వరాజ్య టాకియే విశేషి. మార్చి 29)

* * *

పాష్టేగారి లేఖ

విల్లింగ్డును ప్రభువు ఆశీర్వాదము

సంఘాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ సామోద్యోగి అభిప్రాయ మియ్యగూడదు

మీ యువన కై ప్రకటనము (ఉదకచంద్రము) నకు రాజకీయములతో నెట్టి సంబంధమును లేదని సంఘకార్యదర్శి నారు తెలిపినందులకును పాష్టేగారు వ్రాసిన లేఖలోని భావములు పాష్టేగారి కృత్తిభావములే గాని సంఘాభిప్రాయములు కావని కూడ తెలిపినందులకును చాల సంతోషించితిగాని మీ సంఘముకంటి పరిపాలనాసంబంధముగల ఏ సంఘమునం దైన సంఘముయొక్క ముఖ్యాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ సామోద్యోగి లభిప్రాయములను వెల్లడించుట కనుమతించినయెడల సంఘసభ్యుల కది విపరీతముగ తోచవచ్చును. అందువలన కొన్నిచిట్కలు కలుగవచ్చును. గాన కట్లు తెలుపుట సరిగా దనియే నా అభిప్రాయమని ఉదకచంద్రమున శంఖుస్థాపనాక సరమున జరిగిన వై. ఎం. సి. ఏ. సంఘసంబంధముగ సభలో చెప్పెపురి గవర్నరు వెల్లింగ్డునుప్రభువు నడిపెను.

యావత్సాత్ర ప్రభుత్వోద్యోగుల మహాసభ పూజాలో యీనెల 27, 28, 29 తేదీలలో జరుగును. ప్రభుత్వోద్యోగులతీరములున్నగు ఇతరముఖ్యవిషయముల గురించినభ్యులు ఆలోచించి తీర్మానములగావించెదరు. వీరవారు తిపాలనామలు, పోలీసువారు, వైకాకలు మున్నగువారు రందరు కులభయముగ చేరగలందులకు ప్రకటనమును 8 అకాల చొప్పున నిర్ణయించబడినది.

ఈనెల 31-వ శుక్రవారమునాడు

శ్రీరామవిలాససభ, తెనాలి.

(తెనాలిలో)

విషాదసారంగధర నాటకమును ప్రదర్శింతురు.

రాజు, వైక పాత్రములు: బల్లెత సరసివోదినీ సభ్యులును, సుప్రసిద్ధనాటకులును అగు వారిచే ధరించును.

తేట్లు: యూ 2-0-0; 1-8-0; 0-12-0; 0 6-0.

బా. రాజగోపాలం,

(8456) కార్యకర్త.

గౌ. శ్రీ నివాస శాస్త్రిగారి ప్రసంగము

లిబరలీగువారి వీడ్కోలు వువిందు

శివస్వామి అయ్యరు గారి వర్ణనము

నిన్న సాయంత్రము ఆర్యయనవీధియందలి గోఖలే హాలులో నడరాసు లిబరలీగువారు రైటు ఆనరెబిల్ వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారిని, ఎస్. పి. శివస్వామి అయ్యరు కె. పి. యస్. వి. పి. ఐ. జం. యల్. ఎ. గారిని వీడ్కోలు పోషించు విందు చేసిరి. సుమారు 300 మంది ఆ సభకు హాజరయిరి. వారిలో ముఖ్యులు హెచ్. యస్. యల్. పోల్క్, టి. వి. ముద్దుకృష్ణయ్యరు, ప్రొ. థెగడ కె. సుందరరాజయ్యరు, ప్రొ. థెగడ ఆర్. స్వామినాథయ్యరు, పి. ఎ. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, కె. ఎ. వీరరాఘవాచార్యులు, కలకత్తా వర్తకులగు యల్. ఆర్. అయ్యరు, రావుసాహెబు గుమ్మరూరు వెంకట్రంగరావు, పి. గోపాలమూర్తి, విద్యాసాగర పాండ్య, ప్రొ. థెగడ పి. శ్రీనివాసాచార్యులు, పి. పి. రామస్వామి అయ్యరు, టి. ఆర్. వెంకటరామశాస్త్రి, వి.యస్. రామస్వామిశాస్త్రి, పి. వెంకటసుబ్బయ్య, రేలాంగు, త్రైలోక కరు, ఎ. రంగనాథంమొదలగు, రావుసాహెబు పి. సలం భామొదలగు, డాక్టరు యం. కృష్ణస్వామి అయ్యరు, శ్రీ మాకా. పి. వి. వెంకట్రామయ్యంగారు, డెయిలీ ఎక్స్. పోస్టు సంపాదకులగు ఆర్. డబ్ల్యు. బ్రాహ్మణమదరాసు మొయిసాసంపాదకులగు ఎ. హుమై, ఎస్. పి. సదాశివఅయ్యరు, ఎ. ఆర్. ఆర్. అబ్దుల్ మజిద్, శివానందశిల్పిగారు, భాకాబాదూరులాల్ లాల్గారు, డివాను బహదూరు ఎల్. ఎ. గోవింద రాఘవయ్యరు, రెడ్డిస్వామిగారలు ఉండిరి.

మొట్టమొదట ఒక ఆంగ్లంబసేతు అందరు ఫలాహారములను భుజించిరి. తదనంతరము సభాధ్యక్షత వహించిన యల్. ఎ. గోవింద రాఘవయ్యరుగారు

సభకు రాజాలండుకు చింతిల్లయ దివానుబహదూరు మొరార్జీ గారుచంద్రారావు పంతులుగారు (ఏలూరు), రావు బహదూ. పి. యస్. సుబ్రహ్మణ్యం (కర్నూలు), రావుబహదూరు బి. వీరప్పచెట్టిగారు, రావుబహదూరు టి. రంగాచారిగారు, డాక్టరు సుబ్బరాయశాస్త్రిగారు, డి. జి. డి. శేషగిరిరావుగారు (కాకినాడ), మెకడోన్, స్వదేశీమిత్ర తమిళభాషా సంపాదకులగు ఎ. రంగస్వామి అయ్యరుగారు, సత్యమూర్తిగారు లోకలను వ్రాసినట్లు చెప్పిరి.

సభాధ్యక్షుడవలె ఇట్లు ప్రవర్తించెను. “సుప్రసిద్ధులగు ఎస్. పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరు, రైటు ఆనరెబిల్ వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రి గారు లిబరలీగుల వువిందుకు మనము కడివట్టు సమావేశమైయుంటిమి. వారు ఇప్పుడు అతిమౌళి మౌళి సన్న విదేశములకు బయలు వెడలుచున్నారు. వారు మన కందరికీ ఒక కాలపు ప్రాతము ప్రాతము. “గొప్ప నాయకులకు, మారులకు గొప్ప దేశములో మెప్పుకొందడ”ను నావ్యాఖ్యిమహాశ: ప్రకృత సయమున వీరువురికి అనున ర్థమును. నేటి సమావేశమందు అన్ని సంఘములవారును, అన్ని ఆభిప్రాయభేదములను గలవారును ఉన్నారు. అందరికి వీరియందు విశేష గౌరవము గలదని ఋజువుగుచున్నది.

ఎస్. పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు అధికారుల పక్షమునగాని, రాజకీయోదేశములతో గాని ఇతరదేశములకు పోవుటలేదు. తన ప్రపంచానుభవావాత్మివృద్ధికి మరదు ఆంగ్లదేశము, ఐరోపా, అమెరికాకు వెళ్లుచున్నాడు. వీలున్నప్పుడతడెచ్చటగూడ తాభివృద్ధికి పాటుపడుటయంద్రక్ష్య చేయడు. ఆంగ్లనామ్రాజ్యములో నితర అధినివేశములతో బాటు భగవదేశమునకు కూడ స్వపరిపాలనను నియ్యవలెనని ఆంగ్లేయులకు వోదించుటకు శివస్వామి అయ్యరుగారికి మించిన ప్రజ్ఞాంతులు లేరు.

శ్రీనివాస శాస్త్రి గారు రంగుడు బయలు వెడలు చున్నాలో వన కడగడకు దేశము విమయమే. అతడు సామ్రాజ్యసభ యం శేషు గాతీనమతిగాని దేమి, వామిగుటకే సమావేశమునందేమి భారతదేశపు పరిస్థితి గాని చెప్పెను. ప్రభుత్వమువారిచే నడిచు నియమించబడె నని కొందర రాక్షసింపవచ్చును. ప్రజలచే నెన్నుకొనబడి యుండవలెదల, అతడే పంపబడియుండును. (హర్షము). అతనిదేశ సేవను కొందరు క్లాపింపక పోవచ్చును. భావికాలపు చక్రవర్తుడు నివృత్తుపాతముగ ఈ కాలపుదేశచక్రవర్తున వ్రాయ

నప్పుడు శాస్త్రిగారికి దేశములో నగ్రజ్యోస్థాన మియ్యక తప్పదు.

వీరిద్దరు సుఖముగ ఆదేశములకు వెళ్లి, తమ పనులను జయప్రదముగ నిర్వర్తించుకొని, సురక్షితముగ తిరిగి మనదేశము నకు వచ్చెదరుగాక యని మనప్రార్థన. వారికి అప్పుడు మనమందరము గొప్ప స్వాగత మియ్యగలము.”

అంతట గోవిందరాఘవయ్యరుగారు వాతీయపురస్కృతములాలంకృతులను గావించిరి.

ఎస్. పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు.

తమవర్తకులదేశమును గురించి పలువురు దురభిప్రాయములకు కలిగి యుండిరియను, తాము ప్రభుత్వము తరపునగాని దేశముతరపునగాని పోవుటలేదనియు, స్వలాభాపేక్షాపరులై బయలుదేరుచున్నాడని కొందరు బలకుచున్నట్లును, వృద్ధాప్య మునందుతమకట్టి శేరాసండుట దుర్లభమనియు చెప్పిరి. ఇంకా, అమెరికా దేశములను జూచిరావలెనని వారు అనాదిగ అభిలాష గలిగియుండిరి. అనివాద్యులగు అలంకములవలన అట్లుచేయుట కిష్టంబుగ వీలుపడలేదు. తమ ప్రపంచజ్ఞానమునభివృద్ధిచేసి కొనుటకును, అనుభవము నెక్కువ చేయుటకును ఆయ్యరుగారు బయలుదేరుచుండిరి. దేశాభివృద్ధికి పాటుపడుట కవకాశముండినదల, అతడు తప్పుక అత్యంత శ్రద్ధతో పనిచేయునని యాధిగ బలికెను. అట్లు దేశసేవ చేయుట విధ్యుక్తభర్తృమని అతడు తలచెను. లిబరలీగునకును, సభకరుడెంచిన మహనీయులకును ఆయ్యరుగారు తమ కృతజ్ఞతను తెలిపిరి.

రైటు ఆనరెబిల్ వి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ఇట్లు ప్రవర్తించిరి. ‘మిత్రులారా, మహనీయులారా, నేను ఎస్. పి. శివస్వామి అయ్యరుగారి స్థానములో లేకపోయి నని చింతిల్లయచున్నాను. మేమిద్దరము ఒకటే నేరము చేసిన నం శితులమనుకొని నేనిచ్చటకు ఆరుదెంచితిని. అతడు తానే మినేరము చేయలేదని చెప్పి తప్పించు కొన్నాడు (నవ్వు) తన వృత్తాప్యములో స్వలాభాపేక్షతో విదేశముల పర్యటనము చేయుచున్నట్లు ఎవ్వరు తలపరాదని అతడు వాదించెను. నావిషయముకూడ అంతే (నవ్వు). తన పర్యటనము ఫలితముగ దేశానికి లాభములు వచ్చునని ఆశపెట్టుకొనవలదని అతడు చెప్పినాడు. నేనట్లు చెప్పజాలను.

అదే పదాలు

నాపర్యటనమునుగురించి అనేకు లతితీతముగ నాక్షేపించుచున్నారు. నాస్వంతలాభమునకు నేను భారత ప్రభుత్వమును మోసపుచ్చి, ప్రజలధనమును అన్యాయముగ గైకొనుచున్నానని కొందరు తలచుచున్నారు. దేశములో నాభాధ్యక్షున తప్పించుకొని, విదేశములకు వెళ్లి పోవుచుంటిని ఇంక కొందరు చెప్పెదరు. దేశములో నున్నయెడల ఆతరకంటె ముఖ్యమైనపని యున్నదని వారి అభిప్రాయము.

అధినివేశముల పర్యటనము

నేను ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమందలి అధినివేశములకు పోవుట నిన్న మొన్నటి విషయముగాదు. గత వత్సరము జూలై మాసములో నేను సామ్రాజ్యసభకు వెళ్లి యుంటిని. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యములో అధినివేశములతోపాటు సమానస్థానమును భారతదేశ మాకమింపవలె నన్నయెడల, ఆదేశములలో భారతీయులకు వీలాట ప్రత్యేక కష్టనిష్ఠురము అందరాదని ఆసామ్రాజ్యసభకు వచ్చిన అధినివేశ రాజ్యముల ప్రధాన మంత్రులు, ఆంగ్ల మంత్రులు గుర్తించి, ఇట్లు అధినివేశ రాజ్యములలో కాశ్యోతముగ స్థావర మేర్పరచుకొన్నట్టి భారతీయుల కాదేశములతోపాటు సంపూర్ణ పౌరసత్వపు హక్కుల నియ్యవలెననియు, ఈ ఆభిప్రాయమును ఆదేశములందలి ప్రజలకు పోధించుటకు కొందరు భారతీయు లచ్చటికి బయలుదేరి పోవలసిట్లు తీర్మానించిరి. ఇతరు లివనికి నియమించబడకపోవుట కా అపరాధముగాదు. సామ్రాజ్యసభలో నీ తీర్మాన మంగీకరించబడిన తర్వాతనే ఈపని నామీద త్రోయబడెను.

నన్ను గురించి ప్రజలలో ఇంకొక దురభిప్రాయమున్నది. నేను భారతీయుల హక్కులను నిర్లక్ష్యముచేసి భారత ప్రభుత్వ

ముప్రతినిధిగ పరదేశములకు వెళ్లుచున్నానని కొందరు తలచెదరు. భారతీయులు ఇతర అధినివేశములలో ఆదేశములతో పాటు సమానస్థానమును చెందనేరని నేనంగీకరించినానట నేనట్లు చేయనేరను.

దక్షిణాఫ్రికా

మనదేశముల తరపున పూర్వము గాంధీగారు దక్షిణాఫ్రికాలో పోరినపుడు ఆచ్చట కాశ్యోతముగ స్థావర మేర్పరచుకొనిన భారతీయులకు ఆదేశము లతోపాటు సమానస్థానము నిచ్చిన చాలు ననియు, ఇకమిడట ప్రాత్య భారతీయులచ్చటికి వెళ్లకుండుట బాగుండుననియు చెప్పెను. గోకలే గారు కూడ ఇందుల కంగీకరించిరి. యుద్ధకాలములో ఈ సమస్య తిరిగి బయలుదేరినది. అప్పుడు యుద్ధపురుషులస్వస్థమునకు సలహా నిచ్చుటకు సర్ సత్యేంద్ర ప్రసన్న సిన్హా, బికనీరుమహారాజు లిరువురు భారత దేశపు ప్రతినిధులుగ వెళ్లిరి. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునందలి ఏదేశ మైనను తన ప్రజలను గురించి, విదేశీయుల రాక, స్థావరములను గురించి ప్రత్యేక కానీసములను గావించుకొన వచ్చునని ఆచ్చట తీర్మానించబడెను. ఇతర భాతులను దేశములోనికి రానియ్యకుండ చేయవచ్చు నని అంగీకరించబడెను. ఇది 1918 లో జరిగెను. భారత ప్రభుత్వమువారు, భారతీయులు అందరప్పుడీ తీర్మానము నంగీకరించిరి. 1921 లో నే నీ తీర్మానమునకు ప్రతి కూలముగ మాట్లాడి యుండుట న్యాయముగ నుండియుండునా? భారతీయుల కష్టములకు నేను బాధ్యుడనుగాను. భారతదేశపు హక్కులను ఇతరదేశములకు నేను సమర్పించినానట. ఇట్లు సమర్పించి యుండినయెడల నాకు పూర్వమే ఇది జరిగియుండవలెను. నేను అధినివేశములకు వెళ్లి ఏమిలాభములేదు. అధినివేశములవారు భారతీయులను మర్యాదచేయరని కొందరాక్షేపించుచున్నారు. శ్వేతముఖులకు జాత్యభావకారము మెండు. నలుపువారియందు వారికి సదభిప్రాయము లేదనికొందరు వ్రాసెదరు. అట్టి సందర్భములలో నేను వెళ్లి ప్రయోజనముండదట. భారత ప్రభుత్వమువారు నన్ను పంపగానే, అట్టేలియా, కనడా ప్రభుత్వములు భారతీయులకు తమతోపాటు సమానహక్కుల నియ్యబోవుచున్నా కా యనికొందరు ప్రశ్నించుచున్నారు. ఈ పనియభ్యంతరించని కొందరు తలచెదరు, కష్టమైనదని మరికొందరు తలచెదరు. అధినివేశ రాజ్యములలో భారతీయులకు గలద్యేషము నాకు తెలియును. దీనిని నిర్బాజిత్రోలుటకు చాలకాలముపట్టును. ఉత్తరప్రత్యుత్తర మూలముగ నీపని నెఱవేరడు. భారతదేశపు ప్రాచీన ఔన్నత్యమును తెలిపెను ప్రతినిధు లా దేశమునకు వెళ్లవలెను. భారతీయులనెంత గొప్పవాళ్ళో ఈ ప్రతినిధు లాదేశములకు వెలుపవలెను. ఆచ్చటి కానములను మార్చవలెను. వోటర్ ఇష్టముతోనే భారతీయులకు ప్రతిహేతుముగనున్న కానములను మార్చుటకు వీలు పడును. సామ్రాజ్యపు సభలో భారతీయులకు సమానస్థానము నియ్యవలెనని అధినివేశ రాజ్యముల ప్రధానమంత్రు లంగీకరించిరి గాని ప్రజల అంగీకారమును బడయకుండ మంత్రు లేమి స్వయముగ చేయజాలరు. భారతీయులు వెళ్లి ఆ ప్రజలకు (వోటర్లకు) భారతీయుల ఔన్నత్యమునుగురించి చెప్పవలెను. భారతీయులను పరిచయములనె నాదశింపరాదని వారికి చెప్పవలెను. భారతీయులను తమకంటె హీనులనుగా నెంచరాదని వారికి చెప్పవలెను. అందుకే నేను వెళ్లుచున్నాను.

భారతీయుల కష్టములు.

భారతీయుల కాదేశములలో ఏమికష్టనిష్ఠురములుగలవు? మనమెందుకు ఇంతద్రవ్యమును వృధాచేయవలెనని కొందరు సంశేపింపవచ్చును. అనేక సంవత్సరములుగ అట్టేలియా ఖండములో నివసించుచుండిన ఒక భారతీయుడు నాకు వ్రాసిన లేఖనిన్న నేచేరెను. అట్టేలియా ప్రభుత్వలాభముల సమభవించుటకు భారతీయు లర్హులుగారిని ఆట్టేలియా ప్రభుత్వోద్దేశమని నామిత్రుడు వ్రాయుచున్నాడు. కొన్ని స్థలములలో గావురముండుటకు భారతీయులకు హక్కులులేనట. వారికి వోటిచ్చు అధికారము లేదట. మునిసిపాలిటీలలో గూడ భారతీయులకు వోటులేదట. ఈ కష్టములను తొలగించుటకు భారత ప్రభుత్వమునకు సాధ్యపడదు. విదేశీయులు పరాయి రాజ్యములో నివసించుచు, ఈ విదేశీయులకు నాగరకతలేదని వారికి దురభిప్రాయము కలిగివచ్చును అనేకకష్టములు తప్పక సంప్రాప్తించును. వోటర్లకు భారతీయులందు మర్యాద కుదుర్చుట చేయవలెను. మన భారతసోదరుల కాదేశములలో పాస్ మెంటరీవోటు నిష్పించుటకు మనము యత్నింపవలెను. ఇది మీ ఉద్దేశములో చాల ముఖ్యమైనపని గాదా? నేనే ఏమియుండు తరతరము విజయముగాంచెనని అభయమియ్యకాలను. ఐహుళ: అనేక సంవత్సరములు ఈ పనిని చేయవలసి వచ్చును. రెండవమాడెండ్ల పిమ్మట ఇంక కొందరు ఈ పని మిడనే బయలుదేరవచ్చును.

మరి యొక నేరము

అనేకులు సామాజిక మర్యాదల నిందాకోపణము చేసెదరు. అట్లేరియా, కనడా దేశములకు వెళ్లి ఏమి ప్రయోజనము? మన దేశములు దక్షిణాఫ్రికా, తూర్పు ఆఫ్రికా దేశములలో పడరాని కష్టములకు లోనగుచున్నాము. పశ్చిమకారాగ్రాము పనిచేయు దేశభక్తు లిచ్చటికి వెళ్లుట యుక్తమని కొందరు చెప్పెదరు. దీనిని గురించి మీరు ఒకటి రెండు విషయములను గమనించవలెను. సామ్రాజ్య సభాత్రిత్వమును ననుసరించి నేను బయలు వెడలుచున్నాను. ఆత్రిత్వములలో దక్షిణాఫ్రికా జేరలేదు గాన ఈత్రిత్వమును కార్యాచరణలో బెట్టుటకు నేను దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లనక్కరలేదు. సమయము వచ్చినప్పుడు నన్ను ఆహ్వానించెదనని స్పష్టము నేనాని గాను నాతో చెప్పిరి. ఈ గుమయమెన్నడు వచ్చునో నేను ఉహించజాలను.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో మనదేశీయుల కష్టములను తొలగించుటకు గట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. తూర్పు ఆఫ్రికాలో మనము భారతీయుల బెత్తిత్వమును గురించి విద్యావ్యాప్తము చేయనక్కరలేదు. లండన్ నగరమందలి అధినివేతముల కార్యదర్శికి ఈ అధికారము గలదు. అతడే ఈ సమస్యను పరిష్కరింపవలెను.

భారతదేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము.

మన భారతదేశములకు సమానస్థానము నిప్పించుటకు యత్నించుటతో సహా నేనింక ముఖ్యమైన ఐదని నిర్వహింపవలెను. ఆంగ్లేయ క్రతువులు, భారతదేశపు క్రతువులు కొందరు ఆంగ్లేయ సామ్రాజ్యము నుండి భారతదేశమును ప్రత్యేకము చేయుటకు యత్నించుచున్నారు. ఆంగ్లేయ దేశము నిరంతరభాధికారి యని వాడుకరించుచుండు భారతీయులు ఆంగ్లేయ అధికారమును తొలగించుటకు బలవత్ప్రయత్నములు చేయుచుండిరియని వారు చెప్పుచుండురు. జనవరి మొదటి తేదీని భారతదేశములో స్వతంత్రరాజ్యమును ఇంచుమించుగ స్థాపించినట్లు వారు వాసిరి. ఇట్టి ఉద్యమమును జరుగనిచ్చినయెడల భారతీయులనుగురించి వారికి తుర్రుప్రాయములు కలుగవచ్చును. ఆమెరికాదేశపు కిట్టిదుర్భిప్రాయము కలిగిన పక్షమున, మనకు చాలవస్త్రములు ప్రాప్తింపకలేవు. ఆంగ్లేయ సామ్రాజ్యమునుండి చీలిపోవుట భారతీయుల ఉద్దేశము గాదని మనము అమెరికాకు, అధినివేతములకు వెల్లడిచేయవలెను.

ఇచ్చట నెల్సన్ యువరాజుగారిని జహిష్కరించుటవలన ఆంగ్లేయములో కొందరికి భారతదేశమును గురించి విచిత్రాభిప్రాయములు కలిగినవి. ఆంగ్లేయమునకు భారతీయులను మృత ద్రోహులని ఇతరులు చెప్పుటకు పీలుపడకుండ మనము ప్రయత్నింపవలెను. జొన్నత్యమునందును, హక్కులను జడయుట యందును, ఆస్తిగౌరవమును సంపాదించుటయందును, అవకాశములనుబట్టి లాభములను పొందుటయందును, ప్రపంచాభివృద్ధికి తోడ్పడుటయందును మనమే దేశమునకు వెనుక పడరాదని నా దృఢాభిప్రాయము. భారతదేశము ఆంగ్లేయ సామ్రాజ్యములోనే తన గమ్యస్థానమును జేరగలదు. దీనినిగురించి ఇతరులకంటె సంతోషము లుండగూడదు.

జపాన్ దేశము, చైనాదేశము తమ ప్రజలస్థితిని వాగుపఱచి, తమదేశములు ఉన్నతస్థాన మాక్రమించుటకు చేయుటకు ఎంతోద్రవ్యమును ఖర్చుచెట్టుచున్నవి. భారతదేశభక్తులు వారు ఒక్కరూపమునైన సామాజిక వృథాగా కష్టపఱచుటలేదు.

ముగింపు

ఇతరుల నేల పోనియ్యరాదు? మీరే ప్రతిపదికి బయలు జేరకతనా యని కొందరు గడుగుచున్నాను. అట్లు ఇతరులను బంతుటకు నాకు అధికారములేదు. ఇంతేగాక నేను చేయవలసినపని చాల ముఖ్యమైనది. అనుభవజ్ఞానము కొంత గావతను. నేను సామ్రాజ్యసభకు వెళ్లుటవలన నాజ్ఞానము కలిగినది. నేననేకమంది అధినివేతరాజ్యముల అధికారులతోను, అమెరికనులతోను, చెలిమి జేసికొంటిని. ఈ పర్యటనములో వారు తప్పక నాకు ఎక్కువ తోడ్పడుదురు. ఇప్పుడు క్రొత్తవానిని ఈపనికి పంపినయెడల అతడు తిరిగి వారితో మైత్రి చేసికొనవలసి యుండును. దీనిని గురించి మీరు యోచింపవలెను.

అధినివేతములకు స్వపరిపాలనాధికారము భారతదేశమునకు ఒకంగలదు నని నాదృఢాభిప్రాయము. తిత్సల సిద్ధి మనము నిరంతరకృషిని, సక్రమాంధోళనమును, 1913 వ సంవత్సరపు సంస్కరణముల విజయమునకు తోడ్పడుట, ఆంగ్లేయ సామ్రాజ్యములో నితరభాగములం దుండువారికి మన దేశీయులను గురించి దుర్భిప్రాయములు కలుగకుండజేయవలెను. నేనీ కడపటి కార్యమును నిర్వహింపబోవు చున్నాను. అధినివేతముల వారు నారాక కడుగుజూచు చున్నారు. ఇప్పుడు నా ప్రయోజనముని నిలుపుట వారికి ఆకాభంగమును కలిగించుట యగును. ఇది బుద్ధిమంతులు చేయవలసినకార్యము గాదు. నేను నా క్రుద్ధగ్రాహము నిర్వహించుచున్నానని నాభావము.(వార్త) మొదల

ఆంధ్రుల సభ ముగిసెను.

కలకత్తా కారాగృహము

—:O::O:—

నిర్బంధితుల తిరుగుబాటు

మాజీప్రెమియ విచారణ

కలకత్తా ప్రధాన రాజధాని మాజీప్రెమియ సిన్సిగారు కలకత్తా కారాగృహమునందలి నిర్బంధితుల తిరుగుబాటు కేసును విచారించుచున్నారు. ఇప్పటికి 5 మంది కారాగృహాధికారులు ఇరువురు తైదీ సాక్ష్యము పుచ్చుకొనడెను.

సూపరింటెండెంటు సాక్ష్యము

కారాగృహపు సూపరింటెండెంటు కలనలు జి. హామిల్టన్ గారిట్లు సాక్ష్యమొసగిరి.

ఏప్రిల్ 26 వ తేదీన నేను ఉదయం 7 మొదలు 9 1/2 గంటలవరకు కారాగృహమునందుంటిని. నిర్బంధితులందరు తమ పనులు మాచుకొనుచు సవినయముగ నేయుండిరి. అల్లరి నూచ నలుకనుపడలేదు. కొన్ని దినములకు ముందు నియముతుల అను నిర్బంధితుడు నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించినందున అతనిని కఠించియుంటిని. 11 గంటలకు నిర్బంధితులు భోజనము చేయుట లేదని జెయిలరు నాకు రిపోర్టు చేసెను. వార్డు రోక నిర్బంధితుని చంపవై కొట్టెననియు అందువై నిర్బంధితులు కోపముగ నున్నారనియు నాకు తెలిసెను. ఇంతలో కారాగృహమునందలి కల ఉదబడెను. ఏదో అల్లరి జరుగుచున్నదని నేనుహించితిని. తక్షణమే నేను కారాగృహమునకు వెళ్లితిని నిర్బంధితులు వార్డులపై రాళ్లు రువ్వుచుండిరి. ఇంతలో వార్డుల తుపాకులను తెచ్చిరి. తుపాకులను ప్రేల్పువలయునని నేనుఉత్తరు విచ్చితిని. నిర్బంధితులు మూర్ఖులు పట్టుదలతోయుండుటచేతను కారాగృహాధికారుల ప్రాణములకు అపాయముకలుగునని నమ్ముటచేతను నేను తుపాకుల ప్రేల్పుటకు త్రువ వొసంగితిని. తుపాకులు కాల్పుటవల్ల నిర్బంధితులలో నెవరికిని దెబ్బతగులలేదు. ఇంతలో నిర్బంధితులు రాళ్లురువ్వుచు మామిడికి వచ్చుచుండిరి. నాకు రెండువోట్లు దెబ్బకలిగినవి. వార్డులలో కొంతమందికి కూడ మంచి గాయములు తగిలినవి. తైదీలు గేటువద్దకు వచ్చి గేటును ధ్వంసముచేయు ప్రయత్నించిరి. ద్వారమునందున్న సోదులు గుండ తుపాకులు కాల్పువలయునని నేను ఉత్తరు వొసంగితిని. ఇందువల్ల కొంతలాభము కలిగెను. తైదీలలో కొందరికి గాయములు తగిలెను. ఇంతలో కొందరు తైదీలు కారాగృహములకు జనపనార గిడ్డంగులకు నిప్పు అంటించిరి అంతలో నైసికులు వచ్చిరి. తైదీలు అల్లరిచేయుట మానివైచిరి.

గడచిన ఆరుమాసములనుండి నిర్బంధితులలో అకాంతి ఉద్రేకము అధికముగ నుండెను. గడచిన నవంబరుమాసమున తైదీలు అందరు కలసి తిరుగుబాటు నడపుటకు ప్రయత్నించిరి. నాకీ విషయము కొంచెము తెలిసినది. నేను తగునాకరూక తతో నుండుటచే ఎట్టి అల్లరిజరుగలేదు. డిసంబరు జనవరి మాసములలో సాధారణ తైదీలుగాక 1400, మంది అసహాయవాదులు ఖయిలుగ యీ కారాగృహము నందుండిరి. నిర్బంధితులు ఉద్రేక పూరితులై యుండుటచే తిరుగుబాటు జరుగు నేమో యని నేను భయపడుచుంటిని. పిబరె నెలనుండి ఇప్పటికి రాజకీయ నిర్బంధితులు పంపబడుటలేదు. పరిస్థితులు చక్కబడుచుండెను. క్రమేణ అకాంతి ఉద్రేకము తగ్గునని నేను కలచితిని. ఈతిరుగుబాటు జరిగివుడు కారాగృహమునందు 1782 మంది తైదీలుండిరి. దాదాపు వెయ్యిమంది అల్లరిగావించిరి. మిగిలినవారి తిరుగుబాటును దెట్టి బోక్యము పుచ్చుకొనలేదు. ఈ అల్లరిలో 15 మంది నిర్బంధితులు తప్పించుకొని పారిపోయిరి. కారాగృహమునందు విలవగల కొన్ని ఆయుధములు లుండెను. నిర్బంధితులు యీ ఆయుధములను స్వాధీనపరచుకొని యుండిరి.

జెయిలరు సాక్ష్యము

జెయిలరు ఎ. టి రాయనగారిట్లు సాక్ష్యము చెప్పెను. నిర్బంధితులలో అకాంతి అధికముగ నుండుటను నేను గమనించితిని. గులాము ఖాదరు అనుతైదీ, తైదీలకు నాయకుడు. ఇతడు కొంచెము అగౌరవముగ ప్రవర్తించుటచే కఠింపబడెను. నియంతులైన అనుతైదీ సకాలమున హాజరు తెలుపనందు కఠింపబడెను. నియంతులైన చెంపమిదకొట్టెరను వార్డుజముకాడు. నిర్బంధితుల నెవరిని కొట్టలేదని హెడ్ వార్డు సాక్ష్య మిచ్చెను.

తైదీ సాక్ష్యము

తైదీ నియంతులైన గారిట్లు సాక్ష్యమిచ్చెను:—
26వ తేదీ ఉదయం నేను నిద్రలేచి నాకడెలోయున్న సుందర్ ఖాన్ గారి అనుయతి పొంది ప్రార్థ చేయుట ప్రాతం

భించితిని. ఇంతలో వార్డుల జగదేవునచ్చి "నీవు ఇక్కడ గొప్ప మరగుగువునలై ప్రవర్తించుచున్నావు. నీవు కేవలము బొంగవు" అని చెప్పెను. నేనుప్రార్థన చేయుచుండగ జగదేవుడు నన్ను కొట్టెను. ప్రార్థన చేయుచున్నపుడు కొట్టుట తుంకము కాదని చుట్టుయున్న తైదీలు చెప్పిరి. నేను నాప్రార్థన ముగించి జగదేవుతో ఇట్లు చెప్పితిని "అందరకు ఒకమతము యున్నది. ఇట్లు నీవు చేయుటలేదు. ఈవిషయమై బదాసా హెబుటు చెప్పెదను" అందువై జగదేవునకు మిగుల కోపమువచ్చి నన్ను దూషించి చంపవై కొట్టెను. భగవంతుడు నిన్ను కఠించునని నేను చెప్పితిని. జగదేవుడు మరింత మండిపడి నన్ను దూషించి మరలచెంపవై కొట్టెను. నేను రిపోర్టు చేసెదనని సూపరింటెండెంటు వద్దకు పో ప్రయత్నించగ అపుడుకూడ మరల జగదేవుడు నన్ను కొట్టెను.

మే నెల 2 వ తేదీ

మే నెల 2 వ తేదీ మాజీప్రెమియ గారు తిరుగు విచారణ ప్రారంభించిరి. బండిపోటు దొంగతనము హత్య గావించినందులకు 12 సంవత్సరముల శిక్ష ననభవించుచున్న సుందర్ ఖాన్ అను నొక ఖయిదీ ఇట్లు సాక్ష్యము చెప్పెను:—

నేను ఒకర్సరు పని మాచుచున్నాను. నాస్వాధీనము క్రింద 18 మంది ఖయిదీలున్నారు. అందు నియంతులైన ఒకడు. అల్లరి జరిగిన దినము ఉదయము ఆరుగంటలకు జగదేవుడను వార్డు ఖయిదీలను లెక్కచెట్టెను. ఒకరు తగ్గుమండిరి. నియంతులైన ప్రార్థన చేయుచున్నాడని చెప్పితిని. అందువై జగదేవుడు నన్ను నియంతులైన దూషించి కొట్టెను. ప్రధాన వార్డు రు తో రిపోర్టు చేయుటకు నేను నియంతులైన పోవుచుంటిని. జగదేవున కీసమాచారము తెలియుటచే అతడువచ్చి నియంతులైన అబ్దులుమజీదు అను మరొక తైదీని కొట్టెను. ఇట్లు కొట్టుట తప్పని ప్రధానవార్డు జగదేవునితో చెప్పెను. ఈ విషయము లన్నియు జెయిలరు, సూపరింటెంటు గార్డుకు తెలుపబడెను. జెయిలరు వానెనను. నియంతులైన నేరాకోపణము చేయుటచే ఒక రాత్రి నియంతులైన చేతనంకెట్లు చేయవలయుననియు, నాకు మూడుదినముల రెమిషను రద్దుచేయవలయుననియు సూపరింటెంటు గారు త్రువ వొసంగిరి. ఇంతకుముందు ప్రార్థనచేయుట కెట్టి అభ్యంతరము తగిలియుండలేదు. నియంతులైన ప్రార్థించుచుండగ జగదేవు దెప్పి పర్యాయములో మాచెనుగాని ఎట్టి అభ్యంతరము చెట్టలేదు. అల్లరిజరుగునపుడు నేను నేర నేయవోటునందుంటిని. కారాగృహములకునిప్పు అంటించుట నేను చూడలేదు. తైదీలు భోజనము చేయుట నిరాకరించిరి. 'సమముగ మాకు మంచి భోజనము పెట్టిన మేము చక్కగ పని చేసెదము' అని చెప్పుచు తైదీలు మూడు పర్యాయములు హతాళము జరిపిరి. అసహాయవాదులు తైదీలుగ యీ కారాగృహమునందు చున్నపుడు నిర్బంధితు లట్లనన్పిరి. ఇది నాలుగుమాసముల క్రింద జరిగిన సమాచారము. అప్పుడు జెయిలు, సూపరింటెంటు, భోజనము చేయుచు తైదీలను మంచుమాటలలో ప్రోత్సహించెట్టుచుండిరి. నియంతులైన మ చుల్లి అని కొందరు తైదీలు పిలుచుచుండెదరు.

ఇంక ఇద్దరు గాయముల బాధతో జచ్చుట.

ఇటీవల రాజధాని శివసాల అల్లరుల సందర్శనమున గాయములను జెందిన తైదీలలో మరి ఇరువురు గాయముల బాధతో శనివారమునాడు మృతిచెందిరి. మొత్తముమీద ఇంతవరకు 9 మంది మరణించిరి

జనుపనార గిడ్డంగి నిప్పుంటుకొనుట

రాజధాని శివ సాల లో తిరిగి జనుపనారకు నిప్పుంటుకొనెను. అగ్ని జ్వాలలను చల్లాబ్బుటకు తక్షణమే నీటి ఇంజనులు వచ్చెను. మొదటి బుధవారమునాటి అల్లరులలో ఇచ్చటనిప్పు పూర్తిగ చల్లార్చ బడనందున నిన్న తిరిగి ఇట్టి ప్రమాదము జరిగెనని ఉహించబడుచున్నది.

కొచ్చిను వార్తలు

కొచ్చి సమీపమున నున్న చుత్తనచేరి గ్రామవాస్తవ్యుడగు శంకు అను నొకమంగలి తనభార్య ద్రౌపదిని కొడవలితో శనివారము మధ్యాహ్నము చంపెను. తనభార్య వ్యభిచరించినదని తనకు తెలియుటచే అట్లనన్పెనని తెలియుచున్నది. ప్రభువు మన మంగలి తనభార్యను కొడవలితో గొంతువై కొట్టెను పిమ్మట ఇష్టము వచ్చినట్లు చిత్రవధ యొనర్చెను. పంజలవానికి కూడ కొంచెముగ గాయములు తగిలినవి. ఇదంతయు ద్రౌపది కుమారుడు పదిసంవత్సరముల పిల్లవాడు చూచెను. పోలీసువారు మంగలివానివద్ద నుండియు పిల్లవానివద్ద నుండియు వాగూలముల గైకొని మందలివాడు వైద్యశాలయందున్నాడు.

ప్రతి వస్త్రములకంటె పట్టు వస్త్రములు సరసముగా నున్నవి

పట్టు వస్త్రములకంటె పైకమును వెచ్చించుట మిక్కిలి లాభకరము... ఎడినమల్ లేఖరాజ్ అండ్ కో., నెం. 44 రత్నబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

107-108 డిగ్రీల యెండవేడిమి తెలియకుండు వెట్టు? వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

అమృతామృతశత్రైలము

ను శ్రానిత్యము తలకురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండవేడిమిగాని తెలియదు. ఈ శత్రైలము కండ్లకును, మెదడునకును చలనకలిగించి, సరములకు బలమునిచ్చి, మాడుపోట్లను నిర్మూలముచేయును;

ధర 6 ఆవున్నల సీసా రు 1-0-0 లు. (1045) ప్యాకింగు, పోస్టేజీఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41, ఆచారప్పక వీధి, మద్రాసు

1921-వ సంవత్సరమునకు నూటికి రూ 10 లు చొప్పున లాభము వచ్చినట్లు తీర్మానించబడినది. 1922-వ సం॥ రం॥ నకు నూటికి రూ 20 లు చొప్పున లాభమువచ్చు నని అంచనా వేయబడినది. ది హరాష్ పూరు టీ కంపెనీ (లిమిటెడ్) A. V. Narayana, Chief Agent, The Harashpur Tea Co. Ltd P O Bendamurlanka Godavar. District.

దంత చూర్ణము నెల డబ్బీ -కి 2-0-0 ఆశులవల్ల ప్రతిరోజు వాడవచ్చును

చదివేచూడుడు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రము!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

1. లోకాయుషార కస్తూరిమాత్రలచే గుణములు శాత్రును శాస్త్రులకు వచ్చు కోగులకు అతిశ్రీ పీకరముగ నున్నది. 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0 సారస్వతానవము (బుద్ధి పసాదిని) పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, మొదలు ముగ్ధులము, మరపు, తలవేడిమి, మలబద్ధకము, అశ్మశ్మశ్మలము, శీఘ్రస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితిమై శక్తినిచ్చుచు బలమును గలిగించును

గంజాం

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము (ఒక విలేఖరునినుండి) ఏప్రిల్ నెల 30:-౪త 2౩ వ తేదిని గంజాం జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ లెక్కలిలో సమావేశమైనది. ఆసభ ఆంధ్రరాష్ట్ర యోషసంఘమునకు ప్రతినిధుల శిక్షణకొనుటకును జిల్లాసంఘ కాన్వెన్షన్లనాక వర్గము నెన్నుకొనుట మొదలగు విషయముల నాలాచించుటకును సమావేశమైనది. సభ సమావేశము కాక పూర్వము పోలీసు సబ్ ఇన్స్ పెక్టరుగారు విచ్చేసి సభోద్యక్షుల నడుగ అసభ కాన్వెక్షన్లమును నిర్బంధమునకు సమావేశ మయ్యె ననియు కాంగ్రెసుగుర్భులుమాత్ర ముందుడవలెననియు తక్కిన వారుండ కిలులేదనియు ఆద్యక్షులు వారికి దెలిపిరి. సబ్ ఇన్స్ పెక్టరువా రప్పటికి వేంచేసిరి. కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులు మాత్రము సభాభవనములోని కేగవచ్చు ననియు మిగిలినవారు వెళ్లుటకు పిలులేదనియు లోనికి రా యత్నించువాటితో వినయ శూర్యముగ విన్నవించుటగాను ద్వారమునొద్ద స్వచ్ఛంద నేరకు లొకరు నియమింపబడిరి అతడు సమాజముగ నొప్పుతో ను వినయమునను సబ్ ఇన్స్ పెక్టరుగారితో లోనికి బోకలదని బ్రతిమాలెను. అంత వారు తుపికులై అతని నశిష్టుచేసిరి. అచట సమావేశమైన సభను అక్రమసభ యని నిర్ధారణ చేసెదనని బెద రించిరి. కాని ఏకాగ్రణము చేతనోగాని వారటుల జేయలేరి. ఇంతలో సబ్ ఇన్స్ పెక్టరుల బంతులచేతన లెక్కలి వాస్తవ్యులు స్వచ్ఛంద నేరకు లొకరు బయటికి రాగా నాతనినుండ నశిష్ట చేసిరి. వారిరువురకు చెరియొక వారముదినములు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. తరువాత సభ జరుగుచున్నపుడు సబ్ ఇన్స్ పెక్ టరువారు సలుగురు కానిస్టేబులను వెంటనిడుకొని లోన బ్రవేశించిరి. ఆపుడధ్యక్షుడు మీరటుల లోన బ్రవేశించుట మీ మర్యాదకు లోపమని విన్నవించిరి. అం వాడు మేజిస్ట్రేటు వారి యనుమతి బొందిరినియు అట నుండుమనియు చెప్పిరి. అంత సభ ఆపుచేయబడెను.

కాంగ్రెస్ పత్రిక రాజమహేంద్రవరం

ఆంధ్రయువజనస్వరాజ్యసభ ప్రతిక మగు కాంగ్రెస్ పత్రికా ప్రకాశకుడు డిక్లరేషను యియ్యవలయునని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రేక్షకదొరగారు ఉత్తరువును జారీచేసిరి. డిక్లరేషను యిచ్చుటకు అసహాయోద్యమ మూలనూత్రిములకు విరుద్ధము కాదు గనుక 28-4-22 వ తేదీని డిక్లరేషను యిచ్చియుంటిని. వ్రాత వారపత్రికయైనను డిక్లరేషను యియ్యవలయునని ప్రేక్షకదొరగారు సెలవిచ్చిరి. పత్రిక తాలూకు మొదటి ర సం చికలు వెలువడినవి. 6 వ సంచిక వెలువడనున్నది. ముద్రణా కాసము గడ్డగుటచే పత్రికను నిలిపివేయుటకు ప్రభుత్వమువానికి అధికారములేదు. భరావతు కోరుటకు పిలులేదు. మాపత్రిక యందు కాంగ్రెసువిధానమునుగూర్చిన వ్యాసములు సమగ్రముగ వ్రాయబడు చుండుటచేతను వ్రాతపత్రిక యగుటచేతను ప్రభుత్వమువారికి బలియగునని పలువురి యభిప్రాయమై యున్నట్లు తెలియుచున్నది. కాని అట్టి సందేహముల కెంతమాత్రము అవకాశము లేదని తెలియజేయుచున్నాము. పత్రికానిర్వాహకులను నిర్బంధించినను పత్రికమాత్రము నిరాఘాటముగా కొనసాగుననుట నిశ్చయము. చందాదారులను విరాళముల నొసంగు ఉదార వంతులను ఎట్టిఅపోహలు పడవలసిన పనిలేదని విన్నవించుచున్నాము. ఇంతకంటె ఆంధ్రలోకము మాపత్రికకు మాపిఁ గొప్ప ఆదరణ కెంతయు కృతజ్ఞులము. ఆంధ్రదేశమున అన్ని జిల్లాలనుండి మాపత్రికకు చందాదారులుగా చేరినారు. ముఖ్యముగా పల్లెలనుండి మిక్కుటముగా చందాదారులు చేరుట శుభనూచకము. ఆంధ్రదేశమున ప్రతిగ్రామమును డియు కనీ సము ఒక్క చందాదారు డైనును చేరినవో మా యాశయము పూర్తిగా సఫలమగును. పోస్టేజీలేట్లు ఎక్కువ అగుటచే ఉత్తరములు తిరుచుగా వ్రాయుట కష్టము. పత్రిక వి. పి. గా పంపబడదని యెల్లరు గమనింప ప్రార్థితులు. అర్ధశిల్ల చంక్షారు 1-8-0 మని యార్ధరుద్వారా పంపగోరదము. చందాదారు లింకను విశేషముగా చేరినవో హేము పత్రికను ముద్రించుటకు ఏర్పాట్లు చేయుదుము. ఈ విషయము లన్నియు బాగుగా గమనించి చందాదారులం చేరియు విరాళముల సేవలనులను మాకు ప్రోత్సాహ మిత్తురగారయని వేడుచున్నాను ఈ పని విరాళములు మనియార్ధరుద్వారా కార్యదర్శికి పంపు రాజమహేంద్రవరం మద్దూరి అన్నపూర్ణ 29-4-22

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం మే నెల 31-వ బుధవారము.

ఎన్. ఆర్. యు దాసుజీ వారు
విచారణకర్తలవారు
నామ

శ్రీ లింక్ జాతీయ పాఠశాల } సి. హరిజేన వీధి,
30-4-22, చిత్తూరు } ఉపాధ్యక్షుడు.

ఖద్దరు వివాహము

ఆంధ్రదేశమునందు, అందున వైశ్యుల గృహములందును అగు వివాహసమయములందు అనవసరముగ వ్యయము మిక్కిలి గాఢమునై, సానులమేళముల పిలిపించి వందలకొలది గొప్పములను దానవోయ్యచున్నారు. అందువలన భవనప్రసాద వివాహమునం దనేకమయ్యుటవంటి యల్పములు ప్రబలుచున్నవి. పెండ్లివా రూలేగుచున్నా రనగా అప్పుట ఆగ్రామ మనంగల పోకిరివారెల్లను కొలువుతీర్చి యున్నా రనియే చెప్పుచును. ఇకను పెండ్లిపంజరమును కూర్చున్నారమా అప్పు యల్పములు, సానుల రూపాయలను సవరణలను చీటికి గాటికి చచ్చి తమ బాక్సలను భార్యయిన వెంటనే సంపూర్ణముగ, తాంబూలములతో చిల్లవస్తువులనిచ్చి ఆపణ్యస్త్రీను శ్రీలిపేయుట మున్నగు అవిశేషాగృహములు జరుగుచున్నవి. పిరంగముగ నిచ్చి జనుగుండె నిక బారబోయలకెల్ల అందరియు దువది రూపాయలకా యని యొక కవిగారు చెప్పి టుల నూర్యాస్త్రమయము దనుక నూర్యోదయమదనుక జరగవలెననుచుంటికి మిత్రుడు గదా! అనకు రీ యెయ్యమయ్యు యపవ్యాసముల నిచ్చియున్నారేకాని కార్యములునూత్ర మెట్టి యున్నా జరుగుచున్నో యున్నది. ఇటీవల శ్రీ వేముల యెక్కాగారి వివాహ సంబంధమున నేను జగ్గయ్య పీటకు వెళ్లియుంటిని. ఆ వివాహమునందు గ్రామస్థుల నేకులు ప్రోత్సహించి ను సానుల మేళమును గట్టించిన పరిధినియు బంధువులతోడను అనంతము గలిగించినందుల కొంతయు సంతసించుచున్నాను. భోజనము మేళము తేరుగదా ఇను అచ్చటయే మున్నదని వాపోయినా రనకు అందరి, వరకెన్ని యనినకేటెట వాహము జరిగిన పరిధినియును సామంతము గాననకటెట బహు చక్కగా జరిగినది. దేశీయవిద్యుల శంఖుతోటాను రానురాను మనదేశమున సంగీతవిద్యయు గట్టింపినది. దక్షిణ దేశమునందు ఆ దేశమున శాస్త్రముగ నుండుటంతటి ఆదేశమునం దిప్పటికి సంగీతవిద్య గోభిల్లుచున్నది. త్యాగరాజును జడసిన మన యాంధ్రభూమి యీనాడు ఇట్టి గృహమును ప్రకృతిమట ఎట్టివానికైనను ఎంత గలిగింపకమానదు. ఆంధ్రులైన వివాహాది గొప్పకార్యములందు గానవిద్వాంసులను అదరించినట్లు లయిన మఱల నయ్యది గోభించునటులే సందేయములేదు. శ్రీరంగయ్యకృష్ణగారి కీర్తన నీ యవలంబించినందుల కొంతయు ప్రశంసాపాత్రము. సన్నాముమేళము గాత్రగానము వారికథాకాలక్షేపములు మున్నగు వివిధ ప్రతిభిమును జతగిరి. మృదంగము సన్నాయిమేళము గాత్రగానమును వెదజల్లిన విద్వాంసులకు రంగయ్యగారు ను మాత్ర వేయి గూర్చుములను ఖచ్చితము సంగీతమునకు నిజమగు పేరు యొనరించిరి.

ఇకను పెండ్లిపంజర దుపయోగింపబడినవన్నియు ఖద్దరు కట్టములే. సదస్సుదినమున విద్వాంసులకు బ్రాహ్మణుల కొరంగిన వస్త్రములన్నియు ఖద్దరువస్త్రములే. వివాహమునకువచ్చి 5 బంధువులకు సత్కరించి యొసంగునదైన వన్నియు ఖద్దరు కట్టములే. ఇంకను మఱికొన్ని విషయములు సన్నాందమున సంపుచున్నది. పెండ్లిపంజర కట్టరువస్త్రములచే నిర్మింపబడినది. పంజరముందు భారతమాత గాంధీ యిత్యాది చక్కని పటము లలంకరింపబడినవి. దేశీయసాయకుల పటములన్నియు గృహము సంక్షేమముకంటే కట్టబడినవి. పంజరముందు గాంధీపటము కట్టబడియున్నందులకు గ్రామమునందలి యువోగీయులు కొందఱు వచ్చుటకు వీలుకాకపోయెనట.

ఈరీతిని టుంగునందు రాట్నము చక్కగ పూలదేలంకరింపబడి యూరేగింపబడినది. పల్లెటవై చక్కని శ్వరాశ్వపతాకము లెగురవేయబడినవి.

బంధువుల నేకులు చదివించు కట్టుములనుండు కట్టరు కట్టముల నిచ్చి, రెండుమూడు రాట్నములును ఒక ప్రతి రాట్నమును చదివించబడినవి. స్త్రీలు సయితము శుభ్రమయ్యుటవంటి ముతకవస్త్రములను ధరించి పెండ్లికి శోభనీయుమంటిది. రంగయ్యగారు స్నేహితులకు బంధువులకు సత్కారముగా జేబు రుమాలుల నిచ్చిరి. అవియు కట్టరు రుమాలులే. వాటివై గాంధీ నాలుగీయమన్నట్లు చక్కని బొమ్మ వేయబడియున్నది. సంగీతవిద్వాంసుల కొసంగబడిన సువర్ణపతకములవై రాట్నమును, గాంధీబొమ్మయు చెక్కింపబడునట. వీనితో బాటు రంగయ్యగారు సదస్సుసందర్భమున నేనును, మరి కొందఱును వెళ్లి స్వరాశ్వకట్టుమును కోరగా ఏమియొక్క గూర్చుముల నొసంగి భవ్యులైతి.

ప్రజలకుండు శ్వరాశ్వవీక్ష పెచ్చువెరుగుచున్న దనటకు వేలునిదర్శనము లక్కరలేదు. రంగయ్యగారి ననుకరించి ఎల్లరును వివాహాదికార్యములందు భారతమాతయొక్క రూపమును మఱచిపోక ఖద్దరువస్త్రములనే టుంగునొంది శ్వరాశ్వమును సంపాదించుటగాక యని కోరుచున్నాను.

గోనుగుంట వేంకటసుబ్బారావు.

నోటీసు

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములకు 1332 ఫసలికి

ఈ క్రింద వివరించిన మేలురఖం వస్తువులు, సరఫరా చేయుటకు (నెయ్యిమినహా) మాదిరిలు సహా నీలుచేయబడిన కవర్లలో టెండర్లు అడుగున సంతకము చేసినవారికి

1922 సం॥ మే నెల 10-వ తేది లోపున చేయవలెను.

వస్తువుల పేరు

అనాజుగా ఒక సదస్సుమునకు కావలసిన మొత్తం

1 నెల్లూరుబియ్యం (పాతది)	130403 శేర్లు కొలత (80 తులముల యెత్తు)
2 తెనాలిబియ్యం (పాతది)	51520 డిటా
3 మంచి (కలపటం లేని) ఆవు లేక యెనుము నెయ్యి	70348 శేర్లు (మదరాసు మనుగులు) 1759
4 మంచి (కలపటం లేని) నూగులునూనె	60888 తూనిక శేర్లు లేక మనుగులు 1522
5 కుంకుమపువ్వు (సూర్యమార్కు)	92 శేర్లు (శేరు 1.5 24 తులములు)

టెండరుయొక్క షరతులు

ప్రతి టెండరు 100 రూపాయలు ధరావత్తుతో పంపబడవలెను. టెండరు అంగీకరింపబడినదను ఆర్డరు దేవస్థానం కచ్చేరినుండి టెండరుచేసినవారికి చేరిన 10 దినముల లోగా మొదట చెల్లించియుండు డిపాజిట్టు మొత్తం 100 రూపాయలు గాక సంవత్సరమునకు సరఫరా చేయుటకు వొప్పుకొనిన వృజ్ఞాయిపు పరిమాణం సామానులయొక్క కిమ్మత్తుపై 100-కి 5-0-0 రూపాయలు వంతున యేర్పడు మొత్తం మొదట డిపాజిట్టుతో సహా సరిపా య్యేట్టు మొత్తమునున్న నెల్లూరు బియ్యం తెనాలి బియ్యం నెయ్యి యీ సరుకులకుమాత్రం సరుకు 1% టెండరుతో యిచ్చిన రూ 100 గాక రూ 400 న్ను వెరశి 500 ప్రారంభ డిపాజిట్టుగా చెల్లించి తర్వాత ప్రతినెలకు సప్లయ చేయబోవు సరకుల క్రియమునకు బిల్లు చేసికొనే వైకములో రూ 100-కి 5 రూ వొప్పున ప్రారంభ డిపాజిట్టుసహా రూ 2000 అయ్యేవరకు ప్రతినెల దేవస్థానముకు డిపాజిట్టును, ధరావత్తుగా చెల్లించి స్టాంపు కాగితములో షరతులప్రకారం సప్లయచేయుటకు అంగీకరించబడిన ధరలు సహా ఖరారు నామా వ్రాసి యివ్వవలయును. పై చెప్పిన షరతుల వివరం దేవస్థానం కచ్చేరిలో అడిగి తెలుసుకోవచ్చును. ధరావత్తు సామ్యుకు వడ్డీ యివ్వబడజాలదు. కంట్రాక్టు కాలము పూర్తి అయిన తర్వాత కంట్రాక్టురువల్ల విధమైన బాకీ దేవస్థానమునకు లేనంతట ధరావత్తు వాపసు యివ్వబడును. అంగీకరింపబడిన టెండర్లయొక్క ధరావత్తు టెండర్లు ఫసలాయితీ అయిన వెంటనే వాపసు యివ్వబడును. నెయ్యి మినహా తక్కిన సామానులయొక్క అంగీకరింపబడిన మాదిరిలు దేవస్థానం కచ్చేరిలో పుంచబడి దేవస్థానము యొక్కయు కంట్రాక్టురు యొక్కయు కీళ్లు చేయబడి దేవస్థానం కచ్చేరిలో నిలువచేయబడును.

2. దేవస్థానమునకు 1332 ఫసలికి కావలసిన అడుగున వివరించిన మేలురఖం సామానులను సరఫరా చేయు హక్కును 1922 సం॥ మే నెల 10 తేది మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదలున్ను ఆ వెంబడి రోజులలోనున్న దేవస్థానం కచ్చేరివద్ద యాలం వేయబడును.

సామానులవివరం అనాజుగా ఒక సదస్సుమునకు కావలసిన మొత్తము

యాలంయొక్క షరతులు

1 యెనుగుల ముతక 16420 కొల్లశేర్లు (శేరు 1.5 కిలొగ్రాములచొప్పున)	30 తులాలచొప్పున
2 పెసలు	9765 డిటా
3 పెసలపప్పు	114 డిటా
4 శనగలు	4487 డిటా
5 శనగపప్పు	2121 డిటా
6 వురులు	7923 డిటా
7 వురుపప్పు	25 డిటా
8 వులనలు	44530 డిటా
9 చక్కెర	21704 తూనిక శేర్లు (శేరు 1-5 24 తులాల)
10 చింతపండు	16106 డిటా
11 బెల్లం	27761 డిటా
12 ఆముదము	630 డిటా
13 పచ్చకర్పూరం	195 డిటా
14 పునుగుచట్టు	420 డిటా
15 కిరసనాయలు	424 డిటా
16 కస్తూరి	168 X. X. యెత్తు.

యికా యితర చిల్లరసామానులు వీట్లయొక్క వివరం యాలంకాలములో తెలుపబడును. శ్రీ విచారణకర్తలవారి మంజూరువుత్తరువులకు లోబడి దేవస్థానం ఆఫీసు దివాన్ పేష్కార్లు వారివల్ల యాలము జరుపబడును.

యాలంలో సహా చేయుటకు తాము అర్హులగుటకుగాను సవాలుచేయకొరువారు నభరు 1-ర్లు. 100-0-0 లు డిపాజిట్టు చెల్లించవలయునయాలంలో కొనుగోలుచేయని సాబదార్లు డిపాజిట్టు మొత్తమును యాలం ముగింపు అయినతోడ వాపసు యివ్వబడును. యాలం ఖాయం చేయబడిన సాబదార్లు యాలం మంజూరయిన 10 దినములలోగా తాము మొదట చెల్లించిన డిపాజిట్టు మొత్తం రు 100-0-0 లు గాక సంవత్సరమున సరఫరాచేయుటకు వొప్పుకొనిన వృజ్ఞాయిపు పరిమాణం సామానులయొక్క కిమ్మత్తుపై 100-ర్లు 5-0-0 లు వంతున ఏర్పడే మొత్తం మొద డిపాజిట్టుతో సహా సరిపా య్యేట్టు మొత్తము ధరావత్తుగా చెల్లించవలసినది. సరఫరాచేయనగి పూనుకొన్నందుకు షరతులప్రకారం స్టాంపుకా తముమీద అంగీకరింపబడిన ధరలుసహా ఖరారు నామా వ్రాసియివ్వవలయును. పై చెప్పిన షరతులవివరం దేవస్థానం కచ్చేరిలో అడిగి తెలుసుకోవచ్చును.

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానముల విచారణ కర్తలవారి ఆఫీసు, తుంపతి 29-4-1922 తేది. శ్రీ మహాంతు ప్రయోగదాసుజీ వారు. విచారణకర్తలవారు.

నోటీసు

63

నూజివీడు జమీయా లాకా గొల్లపల్లి యస్టేటునకు హక్కు భుక్తములు గల శక్రింది పెడ్యూలు దాఖలా యాస్తి 10-5-22 తేదిన సాయంత్రము 3 మంటలకు సదరు యెస్టేటు జమీందారుగారు ఖుద్దున గొల్లపల్లిలో వేలము వేయించడము మూలకముగా విక్రయించబడును. గాన నలయు వారు ఈ క్రింది చిరునామమునకు విచ్చేసి పాట యందు విజయముపొంద ప్రార్థితులు. మాకు స్పష్టంగా ధర రాబట్టినట్లు తోచినయెడల అట్టివారికి క్రయధనం మీద 100-కి రూ 1-0-0 చొప్పున కమీషను సదరు దస్తావేజు లిజ్జెర్లు చేయు కాల ములో యివ్వబడును.

మేమ్యాలు

- I శ్రీ అమ్మగారి తోట యనబడే నూజివీటి పురమునకు తూర్పుగా యందు తోట విస్తీర్ణం 24-0-0 యకరములు యిది నివేశనస్థలములకు వదిలివచ్చును. యిందాలో సుమారు రెండు యకరములు స్థలము అప్పారావు కులోద్భవుల తిరుపల్లిలు యున్నందున మినహాయించడ మయినది.
- II ఆగిరిపల్లి నూజివీడు రోడ్డుమీద యున్న స్వల్పవిలాసము (వీరోజితోట) యందు మామిడి చెట్లు గలవు. బావియున్న గలదు. ఈ తోట విస్తీర్ణం 49-0 యకరములు.
- N. H. ముందుగా తెలిపిన, వలయు వస్త్రులు యేర్పరుపబడును.

గొల్లపల్లి యెస్టేటు } శ్రీమన్నారాయణ అప్పారావు
 చూపూరు ఆఫీసు, }
 గొల్లపల్లి. } బహదూర్, జమీందార్.

For Sale Overland.

వెలతక్కువ. శ్రేష్టమైనవస్తువు.

మోటారుకారు, మాడెల్

90. American Car

స్టీము మోటారుగా నడచుట వంటిది. ఇప్పుడు ప్రస్తుతం దొరకనటువంటిన్ని, సదరు మోటారు కారు, మాడెల్ 90 ఓవర్లాండు యాక్రింద ఆండ్రెసు వారివద్ద విక్రయమునకు వున్నది.

వలయువారు యాక్రింద ఆండ్రెసువారికి వ్రాసి విచారించ కోరెదము.

(17) బుద్రినారాయణ సూర్యనారాయణ.
 గుంటూరు ఫరంబూరు, గుంటూరు.

ది ఇన్ డెపెన్ డెంటు ట్రేడింగు కంపెనీ

75-హౌస్విఫి, బొంబాయి.

మాడి, మాటు, బంగారము, వెండి, కాయధాన్యములు మున్నగువాటిలో న్యాపాము నడపుటకు కమీషను పుచ్చుకొని ప్రతిజాగామును అమ్మకము చేయునట్టియు కొనుగట్టియు ఏజెంటు కావలెను విశములకు బాబు వ్రాయవలెను. (57)

116 రూపాయలు బహుమానము
 ఏజెంటు కావలయును. భరావతు ముఖ్యము.

స్త్రీలకు సంభవించు సమస్య్యాధులకు ప్రదరాంతకము

ఈసిద్ధోష్ణము నిశ్శేషముగా నివారణచేయును. మందుతో అనుపాన చార్మము, లేవ్యము పంపబడును. వెల రూ 5-0-0 మాత్రమే, తపాలాఖర్చులు సహా. పోస్ట్-ప్రాయుటరు, ఆర్నాయు క్వేబోషనిలయము, కాకినాడ.

3440

తుపాకీ లైసెన్సులు

బాబు భగవాన్ దాసు

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు

కాశీజిల్లా మేజిస్ట్రేట్లు జే.యచ్. దార్వినుగారికిని బాబు భగవాన్ దాసుగారికిని తుపాకీ లైసెన్సు తిరిగియిచ్చుటను గూర్చి జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు మాకు ప్రకటనార్థము పంపబడినవి. దార్వినుగారు కోరినమీదట బాబుగారి లేఖలోనుండి ఆయనకు సంబంధించిన వాక్యముకంటే తీసివేయబడినది మాకు తెలుపబడినది. ఆ వాక్యమును తీసివేయుటవలన లేఖయొక్క భావార్థముల కేమియును గాపము గలుగజాలదు.

మేజిస్ట్రేటు లేఖ.

కాశీ, మార్చి 31, 1922

ప్రియమైన ఆర్యా, నేను మీరుపాకీ లైసెన్సును తిరిగి యిచ్చుటను గూర్చి వ్రాయుచున్నాను. అసహాయోద్యమ పక్షమునకు జైతనవారికి లైసెన్సుల తిరిగియిచ్చుటను గూర్చిన ప్రశ్నను మొత్తముమీద విచారించి యటల నిశ్చయించితిని. అత్యున్నత న్యాయస్థానము భోక్తదేశములలో ప్రభాభిప్రాయమును ప్రభుత్వమునకు విరుద్ధముగ నుద్రేక పరచుట యొకటి యగుట చేత, ప్రభుత్వ కాంగ్రెసు సాక్షులందఱును పడుటలను కొన్ని ప్రదేశములలో అల్లరులు జరుగుటచేతను, వారలకు యెవరికిని ఆచూకీ నుంచుట నుచిదిగాదని నేను ఆభిప్రాయపడుచున్నాను. ఆ పక్షములో నేనో ఒక సభ్యుడు ప్రత్యేకముగ దౌర్జన్యముగ్గుడై యున్నాడని అలాగాన విషయమును నేను విచారించుట లేదు. అట్టి ఫలితమును, దెచ్చి పెట్టు యుద్యమములో జేయునంతకాలము, వారలవద్ద తుపాకీలుండుట కధికారముగూడదని నేను తీర్మానించి యుంటిని.

ఆతిర్మానానసారము, మీగుటల నిధివలలో జేసియుండకున్నో, వారలలోఁగల మీరుపాకీలను ప్రభుత్వ స్వాధీనము జేయవలసిదిగా కోరుచున్నాను. ఈలాపల లైసెన్సు వారి కెవరికైన మీరమ్మకొనవచ్చును. లేదని వారి ధర మీరు తెల్పితిరని నేనే వానినిమ్మి పెట్టెదను.

మీ విధేయుడు,
 (స) జే. యచ్. దార్విన్.

బాబు భగవాన్ దాసు ప్రత్యుత్తరము

కాశీ విద్యాపీఠం, కాశీపట్నము, ఏప్రిల్ 3, 1922
 ప్రియమైన దార్విను గారు,

మీరు నాకు తుపాకీలైసెన్సు నేల తిరిగి యాయితో కారణముల దెప్పినందులకెఁతయు నువారవంతు లనవలయును. అయితే ఆకారణములు నాకు తృప్తికరముగ లేవు. మీరు ఆ కారణములను నాకు దెప్పియుండుటచే మీరు జెప్పవాదము లాని తప్పులను దెలియజేయుట మీరును నాకును భగ్యముగ నుండును.

నిరాకరణోద్యమముయొక్క యుద్దేశము ప్రజలను ప్రభుత్వమునైన ప్రదేశము కలుగునటుల జేసి పనిజరుగకుండ నడ్డుపడుటగాక, ప్రభుత్వమును ప్రభుత్వవిధానము మీగుల నడచుత్తరమునండి, దేమియు బాధ్యతలేక యుండుటచే దానిని బాధ్యతాయుతప్రభుత్వము జేయుటకై కాంతముగ ప్రజలలో ప్రబోధము గలుగజేయుట మాత్రమే. ఇందువలన నెంతటి జాగ్రత్తనున్నను అల్లరులు జరిగిననుకొనుదు. దానికి నిరాకరణోద్యమనాయకు లెంతమాత్రమును బాధ్యులు గాజాలరు. వారేమియును జీతముపుచ్చుకొని పనిజేయుట లేరు. వారును తీపనాధారము వేరుగ సంపాదించుకొనవలయును. ఇట్టి అల్లరులు జరుగకుండజూచుటకు జీతముపుచ్చుకొను జోలీసులును నేజిస్ట్రేట్లు అధికారులును వీరికంటె నెక్కువ బాధ్యత గల్గియున్నారు. వారు దొంగతనములు జరుగకుండ జేయజాలక పోయిరి ఇన్నియేల 65 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చున నైస్యముండియే ప్రాంతీయరు పోరాటములనున్న ప్రాణాన్వయమును, సాత్తున వైమును జరుగకుండజేయ జాలక పోయిరి. ఇట్టి వైములు జరిగినటులు నేనాధికారియే ఒప్పుకొనెను.

అసహాయోద్యమనాయకులు కొన్ని తప్పులను జేసి యుండిరి. అవి అంగీకరింపబడెను. ఈసంగతి ప్రభుత్వవిధాన మందలి చెడ్డ తప్పులనుగురించి చెప్పజాలము.

లైసెన్సుహక్కు యీ పక్షమువారి కుండగూడదని యభిప్రాయపడి చెప్పినపుడు మీరు యెట్టి యాధారము లేకుంప

నట్లుచున్నారు. ఈతుపాకీ లైసెన్సును హక్కుని నేను తలంచను. గృహశాఖవనము జేయుచు, కుటుంబము ఆస్తిగల ప్రతివారికిని అది జన్యస్వత్వ మనవలయును. (మేము యీ యింటిలో వాకుమారులు చిన్నగుండ్లు కార్మి 6,7 అడుగుల త్రాచువాములను చంపిరి.) ఈ లైసెన్సులనున్న లైసెన్సు రుసుములనున్న ఆర్థికవిషయముగ తలంచెదను. ఈ విషయమునే శ్రీ త్త చట్టము వైసి చర్చలో ప్రభుత్వపక్షమువారు, యిక ముందు లైసెన్సు లిచ్చుటయందు ఇంగ్లండులో వలె వార్థికవిషయముగ పరిగణింపవలెనని అంగీకరించిరి. ఇంగ్లాండులో లైసెన్సును యేపోస్టాఫీసు కద్దనైనను కొనుక్కొన వచ్చును. ఈహక్కు నొసగుట అధికారుల వివేచనముబట్టి యుండునని మీరు చెప్పితిరి. ఆ హక్కు యిప్పుడు చెప్పినటువంటి దైనచో సంగతులన్నియు తలక్రిందులగును. ప్రస్తుత పరిపాలనములో కార్యనిర్వాహకు లనగా న్యాయమే యగుచున్నది. కార్యనిర్వాహకులు అనుమానయుదంభోక్తముగు ప్రభుత్వము అనుమానయు సమానము. ఆ గానిజముగా 10 మంది పెద్దవారు అనియే అర్హము. పిదప 4 పెద్దవారు. పిదప ఒక్కరు పెద్దవారు గవర్నరుగారు. అనగా అచటనున్న సలహాదారుల యిష్టమును గనుగొనకుండ ప్రకర్తించు స్థానికాధికారి.

“ఆపక్షము” నొకసభ్యుడు దౌర్జన్యముగ్గుడుగ నున్నాడో లేదో నాకక్కరలేదు. ఉద్యమమునకు సంబంధము గల్గియున్నచో, ఆయన వద్ద తుపాకీ ఉండగూడదు” అని మీరు చెప్పియుంటిరి. ఈవాక్యమునే యిటులమార్చినచో యేమి తలంచెనోచూడుడు. “పిడిఱుసభ్యులలో నొకరుగనున్న సభ్యులలో ప్రత్యేకముగ నొకరులంచము పుచ్చుకొనుటకును, ప్రజానిష్ఠంధమునకు విరుద్ధముగ నున్న నేమి లేకున్న నేమి, నాకవసరము లేదు. ఆయన యిట్టిఫలితము నిచ్చు ప్రభుత్వవిధానమునకు సంబంధము గల్గియున్నచో అట్టివానిని పట్టిక సభ్యులలో నుంచగూడదని నేను తీర్మానించి యుంటిని.” పోలీసు తహశీల్దార్, పి. డల్లియు. డి. యంక ను ప్రతి ప్రభుత్వ కాఖయందు నులంచము, ప్రజానిష్ఠంధము మున్నగు దుండగములగునని మీరు నమ్మరా? అట్టియెడల కార్యనిర్వాహకులు అసంపాతత్వరులగు నిరాకరణవాదులకు తుపాకీలు లేకుండజేయునంతటి వివేచనము గల్గియున్నారు. అయితే దౌర్జన్యముజేయు దొంగలవద్ద తుపాకీ ఉండి వారి యిష్టచుచ్చుటలు నేముల జేయుట నాకేమి ససమర్థతయిన్నాడు.

మీయొక్క పాదమునందలి లోపమును జూపి ముగించెదను. తుపాకులుండుట ఒక ప్రభుత్వోద్యోగియొక్క అనుగ్రహమైనచో నేను వానిని ఉంచుకొనగోరను. మీరు చెప్పినటుల నమ్మజేసెదను.

మీరు నావిషయమై యాలోచించి యీ మాత్రము వ్రాసినందులకు వందనము లప్పించుచున్నాను. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ప్రభుత్వోద్యోగి యగు మీయొక్క కష్టములు తెలియుచున్నవి. ఇప్పుడు ‘ప్రభుత్వోద్యోగి’ ‘ప్రజలు’ గ నున్నారు. న్యాయపరిపాలనములో ‘భావీ’ ‘మహాం’ అని యుండకమును.

భగవాన్ దాసు. (హిందూ)

త్వరపడుడు! జాతకరత్నము ప్రతులు తక్కువ!!

PART I

సన్మత్తము. పుట్టిలేదే శతమున్నగునవి లేకయేనం నిర్మిరి ఫలితములను క్యాకెక్తురు రిడింగుతో సహా యెన్నిసంఖ్యరములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తపంతుల తాము వ్రాసికొనగలరు ధము, సంతానము మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీరీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివెల రూ 2 మాత్రమే.

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
 (3291) భిరికోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

తెలంగాణులకు పూర్వయెన

జౌషధము

చర్మమువైన యుండు తెల్లనుచ్చలు వైపుత వలన 3 దిశములలో మాయమై పోవును. ఈయోగము ఒకమహాభక్తునిచే శ్రేష్టమైన మూలికలచే తయారు చేయబడినది. మచ్చలు మాసిపోని ఎడల యిచ్చిన ధరకంటె రెండింతలు ప్రేమవాసనీయ్యబడును. బుడ్డి 1-కి ధర పి. పి తో సహా రూ 3 లు.

శ్రీరమలు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.
 (3430) The Aryin Nuisery, P O Kamtau Darbhanga.

ఆది హిందూసంఘ సాహిత్యక
మహాజనసభ

హైదరాబాదు (దక్కన్)

ది 29-2-22 న (భాగ్యనగరము) హైదరాబాద్ పట్టణమున ప్రేమ్ తియోబర్ (నాట్యశాలలో 2-30 గంటలకు ఆది హిందూ మహాజనసభ సమావేశమయినది. హైదరాబాదు, నెకల్దాబాదు, పట్టణములనుండియు, తర్వాతిపు పల్లెలనుండియు, బెల్గామ్, అమరావతి, కర్నూలు, బరంగల్, రాజుల హిందూవరం, మచిలీపట్టణం, మొదలగు వివిధ ప్రదేశములనుండి 1000 మంది (పంచము) ఆది హిందూప్రతినిధు లేకెంచిరి.

బెల్గామ్ నివాసమును ఆది హిందూవలజులు నగు, శ్రీమహాదేవ్, డి. కె. పాపన్న గారు, తుమ్మలాలాచార్యులు లై, జయజయ భాగ్యనగరములోనను, కరతాళధ్వనులు మిన్న ముట్ట సభాధిపత్యము వహించి, తమ అధ్యక్షతావస్థాసమును, వుద్ధానము జరిపిరి. డి. డి. కృష్ణమూర్తిగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షతావస్థాసమును, ఆంగ్లేయభాషలో జరిపిరి. ఈ సభా సమావేశమునకు, ముఖ్యకారకులను స్వస్థానములకై నిరంతరము పాటుపడినట్టియు, యమ్. వి. భాగ్యరెడ్డి వర్మ గారు, తమ అమృతోపమానంబు లగు ఉపన్యాసముల నొసరి సభికుల హృదయాల్ని నోలలాడించిరి. గుడివాడ సేవాశ్రమ నివాసులగు వారి రా. రా. శ్రీ కృష్ణుడు వెంకటరామయ్యగారు, మొదలు వెంకటయ్య, తమను భర్తృత్వ గార్లు ఆంధ్రభాష లో ఉపన్యసించిరి. ఈ సభికుల కట్టుబాటుల చక్కజేసికొనుట కేర్పడిన, సాంఘిక సభ యైనను, ఆర్థిక సంబంధమైనట్టియు, పురాతన, ఆభ్యాసమై నట్టియు, నేతను, ప్రతి శ్రీ పురుషులను శక్తివంచన తీర, అభివృద్ధికి లేవర ననియు తమ బాల బాలికలకు ఈ విద్యను, అభ్యయన నేర్పింపవలె ననియు తీర్మానింపబడినది.

శుభాశుభ భాగ్యములలో హిందూసంఘ మైన, మాంసాహారమును వర్జింపవలయు ననియు, ప్రతి శ్రీయు పురుషుడును, ఆహింసాధర్మమైన శుద్ధ కాకాహారమును భుజించుట కలవాటు పడవలెనని యతీర్మానింపబడినది.

ఇంకను, ఈ క్రింది తీర్మానములు, చేయబడి సభికులెల్లచే, నేకగ్రీవముగా, ఆమోదింపబడినవి. ప్రతినిధులకు, అతి కీలక కవ్య వార్తల విక్రమమును, మద్రాసుకేర భోజనము నొసగబడినది. కృష్ణసంఘాన్నితకై, అధికారాహమును జూపుచు, కేవలము యితర వారుల నాక్రయింపక, కృష్ణులజుతే తమతమ శక్త్యనుసారము, రు 1500 లు విరాళముల నొసగిరి. అనేక శేకజుల, అనేక భావలు మాట్లాడునట్టి స్వతులజుల నొక్కచోటకు రావించి కృష్ణప్రయాసల కొరకు, సభను జయప్రదముగా నెరవేర్చిన, యమ్. వి. భాగ్యరెడ్డి వర్మగారు, సంప్రదీయులు. 5-20 నిమిషములకు, సభావందనములతో ముగిసినది.

తీర్మానములు

(1) ఈసభవారు శ్రీశ్రీ సార్యభౌమునకు మహాభుజత వహించిన శ్రీ నిజామువారికిని విజయపురస్కరముగా ఆది (సనాతన) హిందూసంఘమువారి రాగభక్తిని నివేదించుచు శ్రీ చక్రవర్తిగారివలను శ్రీ నిజాముగారివలను ఈసంఘముయొక్క షాభివృద్ధికి చేయబడుచున్న మహాత్మాకృష్ణములకు గాను సుఖమువాక కృతజ్ఞతను విశేషపరచుచున్నారు.

ఈ సభవారు భారతవర్షమునందలి వివిధభాగములలో సంఘసమావేశము వ్యక్తిహామమునను ఆది (సనాతన) హిందువుల యున్నతీరకు చేయించున్న యత్నములకుగాను వారికి కృతజ్ఞతావందనము లప్పించుచున్నారు.

(2) కాస్తాధార మేదియు లేకుండ ఇప్పటికాలమున కేరలము వాడుకనుండి పిలుచుచున్న పేర్లను వదిలి ఇకముందు మొత్తముమీద ఆది (సనాతన) హిందువులను పేరున ఈసంఘము వారిని నేర్పొనుటయు భారతవర్షములోని వివిధప్రాంతముల ఆది హిందువులకు ఆయా ప్రాంతములపేర్లనుబట్టి ఆది (సనాతన) హిందువులకు ఆది కరారులను అనుసారాస్త్రీయులని పేర్కొనుటయు అవసరమని యీ సభవారు తలంచుచున్నారు.

(3) భారతవర్షములోని ఇతర కులములవారలనే తమకును గౌరవము కాలమునను ఆది (సనాతన) హిందువులు తలచిన పక్షమున వారు తమ బాల బాలికలకు ప్రాపంచిక విద్య పాఠశాలక విద్య తెలుగు నేర్పింపవలయుననియు బాలికల

కథనపక్షమున పెద్దబాలికలవరకైనను చెప్పింపవలయునని యీ సభవారు భువపరచుచున్నారు.

(4) పరిశ్రమ సంబంధములకు కృత్తుల ప్రాముఖ్యమును గుర్తించుచు (ఆది సనాతన హిందువులు తమ పిల్లల నిట్టి కృత్తులలో ప్రవేశపెట్టవలయు ననియు భారతవర్షమునం దిప్పుడు చేతి వర్గములకు తగిన ప్రోత్సాహము కలదుగాన ప్రతియింటను రాట్నము ప్రవేశపెట్టి నాలు నిధము చేయవలయుననియు ఈసభ వారు కోరుచున్నారు.

(5) తాళరయ్యుక్తయు బాలికలయొక్కయు వివాహ వయసు క్రమముగా 25 మరియు 15 సంవత్సరములవరకు హెచ్చించుట ముఖ్యముగాన ప్రస్తుతము ఎట్టి మిహవాయింపు లేకుండ బాలబాలికల వివాహము క్రమముగా 20 మరియు 12 సంవత్సరములకు ముందు సులభమగుదదని ఈసభవారు నిర్ధారణ చేయుచున్నారు.

(6) దారిద్ర్యమునుండి తప్పించుకొనుటకై వివాహములలో వ్యయములను తగ్గించుకొనుట అత్యవసరమని ఈ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

(7) ఆభ్యాసకాభివృద్ధి కలిగించుకొనుటకై ఆది (సనాతన) హిందువులు ప్రతిగ్రామమునందును భజన మండలముల ఏర్పరచుకొనవలయునని ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(8) ఆది (సనాతన) హిందువులలోని దాసులు జంగములు మొదలగు అన్యభాతుల నైతికస్థితిని బాగుచేయుట అనవసరమని యీ సభవారు నిశ్చయించుచున్నారు.

(9) ఆది (సనాతన) హిందువులలోని ప్రతికుటుంబము వారును దివమున కొక నైసావతున విలువయుంచి దానిని ఆది (సనాతన) హిందూ యువకుల క్షేణమునకై వసతిగృహముల కొరకు ద్వారములను స్థాపనకొరకును ఉపయోగింపవలయునని ఈ సభవారు ఆది హిందూ జనులను ప్రార్థించుచున్నారు.

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహ
రావుగారిచే రచింపబడినది
గ్రంథములు— నాటకములు

నర్మదాపురుషుత్పయము!	0-12-0
రాధాకృష్ణనాటకము	0- 8-0
కోకిల	0-12-0
విప్రనారాయణ	0-12-0
వనవాసరాఘవము	0-12-0
విజయరాఘవము	1- 0-0
కళ్యాణరాఘవము	0- 8-0
బుద్ధబాధసుధ	1- 0-0
వృద్ధవివాహము ప్రహసనము	0- 8-0
హాస్యవల్లరి	0-12-0

(అచ్చులో నున్నవి)

సాక్షి 1 వ వాల్యూము, 2 వ వాల్యూము, మూడవవాల్యూము. [3513]

పూర్ణిమముద్రక— నాటకములు
వలయువారు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులు గారు, సికాపురం, అని వ్రాయవలెను.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు	0-1-0
2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము)	0-1-0
3. భారతమాతవలకులు (పాట)	0-1-6
4. స్వరాజ్యాదోళనము (వచనము)	0 1-6
5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట)	0-2-0
6. ఆంధ్రపాఠశ్రవము (పద్యరత్నములు)	0-2-0
7. పంజాబుపాట (బొబ్బిలి కళనలె)	0-2-0
8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు)	0-2-0
9. రామదండుపాట (రాధమజన)	0-3-0
10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు	0-2-0
11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము	0-3-0
12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు)	0 4-0
13. లోకమాన్య బాగ్గోల తిలకు హరికథ	0-8-0
14. స్వరాజ్యదర్పణము (కాంక్షానుకథ)	0-8-0

ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మావద్ద గలవు
స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరువేట, బెజవాడ.

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము
జాతకము

(1) జాతకచక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షత్రము (2) పుట్టినతేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్కజన్మ నామము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాత ఉ తరము, వాయుసమయముగాని, ఈమూటిలో నెదియో యొకటి మాత్ర పంపినయెడల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాంగ్యము, భనసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళాశ్ర సాఖ్యము, ఉద్యోగము, భీషము మొదలగు 25 సంకతులు దాఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈవాసినసంకతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము ఆఖరువరకు, జరుగబోవు ప్రతినంతర ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంధిర్దశాఫలములు గల పూరా జాతకము, రాశ్రుసమ్యక్తముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అడ్వాన్సు ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆఖరువరకు తయారుచేసి తక్కిన రు 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జరుగబోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివరముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0లు అగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాత్ర పంపిన చాలును.

జాతకమార్పాడము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషమందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి క్షుగ్రంధము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూభవిష్యద్వర్తమాఫలములు అతిసులభముగా తెలియను. కావలసిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రు 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అచ్చుపూర్తికయి సిద్ధముగా నున్నది. 800 పేజీలు. ఇందు లగ్న స్థూటము, ప్రవాస్థూటము, భావస్థూటము, వడ్డలములు, పాడశివర్గ, అష్టకవర్గ, తాత్పర్యసహితముగా నుచురు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాశములతోను ద్వంద్వ భాషలములు మహాదశ ఆంతర్దశాఫలములను, ఇంకను అనేక సంగతులతో మిక్కిలి సులభమైనవి అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంకతులు పూర్తిగా తెలియను. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సామ్యు వాపసు చేయుచుము. ఈ 2-వ భాగమునకై యిదివరకు భాగ్యములంపినవారు తిరిగి మాత్ర వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల పొస్తుఖర్చులు గాక రూ॥ 2-0-0-0 లు.

అలస్యవైనచో ప్రతులు దొరకవు.

ఆ కేళ్ల వెంకిట శాస్త్రి.
(3512) గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు.
(గోదావరిజిల్లా)

"తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము."

మీరు ఇల్లుకడలక నే తెలుగు వార్తలందు నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. వివరముల క్రింది చిరునామాకు కార్డు వ్రాయండి!
(13) ఇన్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

THE
Kalapatharu Ayurvedic Works
FOUNDED AND DIRECTED BY
**MAHAMAHOPADHYAYA KAVIRAJ,
GANANATH SEN, SARASWATI M A., L M**
Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength (3394)
If not you are in urgent need of radical remedy to regain your strength and Manly Power Try
BRISHA JOGA
Prepared on the basis of the Mikaradhvaj, Gold, Musk, etc., in assimilable form
It Guarantees Results
It quickly renews VIGOUR and VITALITY and restores power of SUPERB-MANHOOD.
Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6-4 Per V. P. P. Rs 6-10.
94, Grey Street, CALCUTTA.

Printed and Published by A. Jaganmohan Rao, at the Andrapatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street MADRAS.